

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Osobitná správa č. 8

2013

PODPORA NA ZVÝŠENIE **HOSPODÁRSKEJ
HODNOTY LESOV** Z EURÓPSKEHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU PRE ROZVOJ
VIDIEKA

Osobitná správa č. 8 // 2013

**PODPORA NA ZVÝŠENIE
HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV
Z EURÓPSKEHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU
PRE ROZVOJ VIDIEKA**

(podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ)

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1
Fax +352 4398-46410
E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Osobitná správa č. 8 // 2013

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.
Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013

ISBN 978-92-9241-262-3
doi:10.2865/87091

© Európska únia, 2013
Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Printed in Luxembourg

OBSAH

Body

GLOSÁR

I – XIII ZHRNUTIE

1 – 12 ÚVOD

1 – 2 LESNÉ HOSPODÁRSTVO V EÚ

3 – 4 VLASTNÍCTVO LESOV

5 – 7 POLITIKA LESNÉHO HOSPODÁRSTVA A PODPORA EÚ: HISTORICKÉ POZADIE

8 POLITIKA V OBLASTI ROZVOJA VIDIEKA NA OBDOBIE 2007 – 2013

9 – 12 OPATRENIE 122: ZVÝŠENIE HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV

13 – 17 ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP

18 – 49 PRIPOMIENKY

18 – 32 VÝRAZNÉ NEDOSTATKY V KONCEPCII OPATRENIA

18 – 22 NEDOSTATKY V CELKOVOM ODÔVODNENÍ OPATRENIA

23 – 27 NEDOSTATOČNE DEFINOVANÉ HLAVNÉ PRVKY

28 – 32 PRI KONTROLOVANÝCH PROGRAMOCH NEBOLA PRVOTNÁ ANALÝZA PRED SCHVÁLENÍM DOSTATOČNÁ

33 – 41 VÝRAZNÉ NEDOSTATKY VO VYKONÁVANÍ SO ZRETEĽOM NA STANOVENÉ CIELE

33 – 34 PRÍPADY NEÚMERNE VYSOKEJ VEREJNEJ PODPORY V POROVNANÍ SO SKUTOČNÝMI POTREBAMI

35 – 36 INVESTÍCIE NEBOLI ZOHĽADŇOVANÉ V SÚLADE S USTANOVENIAMÍ OPATRENIA

37 – 39 NIEKTORÉ ČINNOSTI FINANCOVANÉ V RÁMCI OPATRENIA 122 BY BOLI LEPŠIE FINANCOVANÉ V RÁMCI INÝCH OPATRENÍ EPFRV

40 – 41 NIE VŠETKY INVESTÍCIE ZVYŠUJÚ SAMY OSEBE HOSPODÁRSKU HODNOTU LESOV

- 42 – 49 HODNOTENIE ÚČINNOSTI PODPORY NEBOLO USPOKOJIVÉ**
- 42 – 44 UKAZOVATELE DOSTATOČNE NEMERAJÚ DOSAHOVANIE PREVÁDZKOVÝCH CIELOV
- 45 – 46 OTÁZKY NA HODNOTENIE ZVYŠOVANIA HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV BOLO POTREBNÉ LEPŠIE ZACIELIŤ
- 47 HODNOTA LESNÝCH PLÔCH PRED POSKYTNUTÍM INVESTÍCIÍ A PO ICH POSKYTNUTÍ NEBOLA STANOVENÁ
- 48 – 49 ÚČINNOSŤ VÄČŠINY KONTROLOVANÝCH PROJEKTOV JE NÍZKA
- 50 – 53 PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020**
- 54 – 66 ZÁVERY A ODPORÚČNIA**
- PRÍLOHA I — PRIDELENIE FINANČNÝCH ZDROJOV NA OPATRENIE 122 A ROZŠÍRENIE LESNÝCH PLÔCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE PODĽA JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOV**
- PRÍLOHA II — ZOZNAM KONTROLOVANÝCH INVESTIČNÝCH PROJEKTOV**

ODPOVEDE KOMISIE

GLOSÁR

Analýza SWOT: Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb. Jej cieľom je rozvíjať a aktualizovať stratégiu a plánovanie, pričom sa berú do úvahy potreby zainteresovaných strán a dostupné zdroje.

EPFRV: Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. EPFRV je hlavný finančný nástroj politiky rozvoja vidieka. EPFRV je spolu s Európskym poľnohospodárskym záručným fondom (EPZF) jedným z dvoch finančných nástrojov SPP.

EÚ: Európska únia

Lesnícky podnik: Jedna alebo viac parciel lesa alebo iných zalesnených plôch, ktorá tvorí jednotný celok z hľadiska spravovania alebo využívania.

Opatrenie 122: Opatrenie na rozvoj vidieka zamerané na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov.

Opatrenie: Základná jednotka riadenia programu, ktorá pozostáva z viacerých operácií podobného charakteru a má presne stanovený rozpočet.

Operácia: Investičný projekt vybraný na základe kritérií a realizovaný príjemcom.

Potreba: Príležitosť alebo problém relevantný pre príslušné skupiny alebo regióny, ktorý sa má vyriešiť prostredníctvom verejnej pomoci. Predbežným hodnotením sa overuje, či sú potreby navrhnuté na odôvodnenie pomoci skutočné.

Priemyselná guľatina: Všetko vyťažené drevo z lesa, ktoré nebolo použité ako palivo. Zahŕňa dva hlavné botanické druhy, ihličnaté a neihličnaté (listnaté) druhy.

PRV: Program rozvoja vidieka. Dokument vypracovaný členským štátom alebo regiónom a schválený Komisiou na plánovanie vykonávania politiky rozvoja vidieka.

SFC: Stály lesnícky výbor

SPP: Spoločná poľnohospodárska politika

SRMH: Spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie

Tematická os: Koherentný súbor opatrení s konkrétnymi cieľmi, ktoré priamo vyplývajú z ich vykonávania a prispievajú k jednému alebo viacerým cieľom podpory rozvoja vidieka.

ZHRNUTIE

I.

V EÚ predstavuje celková plocha lesov a iných zalesnených plôch 177,8 mil. hektárov a lesnícke a nadväzujúce výrobné činnosti poskytujú zamestnanie miliónom ľudí. V období 2007 – 2013 sa z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka financujú viaceré opatrenia na podporu rozvoja a využívania lesov.

II.

Z opatrenia Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov (opatrenie 122) sa poskytuje finančná pomoc pre lesy, ktoré vlastní súkromní vlastníci alebo ich združenia alebo obce alebo ich združenia, na podporu operácií, ktorých cieľom je zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov a ktoré sa týkajú investícií na úrovni lesníckeho podniku.

III.

Celková naplánovaná výška podpory z EPFRV na toto opatrenie na obdobie 2007 – 2013 predstavuje sumu 534,72 mil. EUR. Zachovanie podpory v podobnej výške sa navrhuje i v ďalšom programovom období 2014 – 2020.

IV.

Hlavným cieľom auditu bolo posúdiť, či podpora rozvoja vidieka na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov je riadená efektívne a účinne. Dvor audítorov pritom hodnotil, a) či je koncepcia opatrenia dostatočná, b) či je proces vykonávania primeraný a c) či je hodnotenie účinnosti opatrenia uspokojivé.

V.

Audit sa týkal Komisie a vybraných členských štátov (Španielsko (Galícia), Taliansko (Toskánsko), Maďarsko, Rakúsko a Slovinsko), ktoré prijímajú viac ako 50 % celkových deklarovaných výdavkov.

VI.

Dvor audítorov dospel k záveru, že Komisia a členské štáty neriadili kontrolované aspekty podpory na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov efektívne a účinne.

VII.

Audit Dvora audítorov odhalil nedostatky v koncepcii opatrenia, čo vo významnej miere bráni jeho úspešnej realizácii. Na úrovni Komisie nebol uskutočnený osobitný rozbor situácie v lesníckom odvetví v EÚ na účely odôvodnenia navrhovanej konkrétnej finančnej podpory na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov súkromných vlastníkov alebo obcí. Okrem toho v ustanoveniach právnych predpisov neboli vymedzené hlavné prvky opatrenia, najmä význam „hospodárskej hodnoty lesov“ a čo je to „lesnícky podnik“. Členské štáty navyše stanovili veľmi rozdielne veľkosti lesníckych podnikov, pri ktorých prekročení sa vyžadoval plán lesného hospodárstva.

VIII.

Potreby členských štátov boli v PRV nedostatočne opísané a viaceré členské štáty opatrenie ukončili a prerozdělili väčšinu pridelených súm v prospech iných opatrení.

ZHRNUTIE

IX.

Dvor audítorov taktiež zistil, že v niektorých ohľadoch sa opatrenie nevykonáva vhodne: v závislosti od prístupu členského štátu mnohé následne financované projekty nie sú v súlade s ustanoveniami opatrenia. Okrem toho v rámci opatrenia 122 podporovali členské štáty operácie, ktoré nezodpovedajú cieľom opatrenia a ktoré by bolo vhodnejšie financovať prostredníctvom iných opatrení s rozdielnymi požiadavkami oprávnenosti a inými, spravidla nižšími mierami financovania podpory. Vzhľadom na to, že nie všetky investície samy osebe zvyšujú hospodársku hodnotu lesov, prirodzená súvislosť medzi poskytnutou pomocou a možným zvýšením hospodárskej hodnoty lesa sa líši v závislosti od typu investície.

X.

Dvor audítorov sa nazdáva, že hodnotenie účinnosti podpory nebolo uspokojivé. Členské štáty nestanovili hodnotu lesných plôch pred uskutočnením investície a po nej a nevyžadovali to ani od príjemcov.

XI.

Z hľadiska monitorovania je SRMH nevhodný na posúdenie dosahu finančnej podpory v rámci opatrenia 122, pretože podľa ukazovateľov výkonnosti a hodnotiacich otázok zaradených do SRMH nie je možné určiť, či financované investície viedli k zvýšeniu hospodárskej hodnoty lesov, v ktorých boli realizované.

XII.

Dvor audítorov zistil, že len niekoľko kontrolovaných projektov výrazne zvýšilo hospodársku hodnotu lesov, buď zlepšením hodnoty pôdy (vytvorenie lesných chodníkov a ciest) alebo hodnoty porastov (pestovateľské činnosti ako prerezávanie a preredovanie).

XIII.

So zreteľom na uvedené závery a na skutočnosť, že kontrolovaná podpora by mala byť zachovaná v ďalšom programovom období 2014 – 2020, Dvor audítorov odporúča, aby:

— Komisia:

- i) vymedzila a vyhodnotila potreby EÚ na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov;
- ii) jasne definovala hlavné prvky, ktoré zabezpečia, že podpora EÚ bude zacielená na riešenie týchto potrieb, čím vytvorí pridanú hodnotu EÚ.

— členské štáty:

- i) vo svojich PRV náležite opísali konkrétne ekonomické potreby a príležitosti týkajúce sa rôznych druhov lesných plôch a príjemcov;
- ii) skvalitnili lesné hospodárenie vypracovaním plánov lesného hospodárstva pre podstatnú časť lesníckych podnikov a podporou certifikácie lesných plôch.

— členské štáty:

- i) stanovili primerané požiadavky, aby bola lesnícka podpora v rámci politiky rozvoja vidieka konzistentná, v súlade s ustanoveniami o štátnej pomoci a maximálne účinná;
- ii) zaviedli náležité postupy s cieľom zabezpečiť účinnosť podpory, aby sa skutočne zvýšila hospodárska hodnota lesných plôch v oblastiach, v ktorých sa uskutočnila investícia.

— Komisia by mala zlepšiť monitorovanie opatrenia, aby zabezpečila, že členské štáty budú opatrenie vykonávať v súlade s konkrétnymi stanovenými cieľmi. Konkrétne by členské štáty mali od príjemcov vyžadovať, aby poskytli podrobné údaje o hodnote svojich lesných plôch pred poskytnutím investičnej podpory a po nej, a povinnosťou riadiacich orgánov by malo byť potvrdenie týchto hodnôt.

ÚVOD

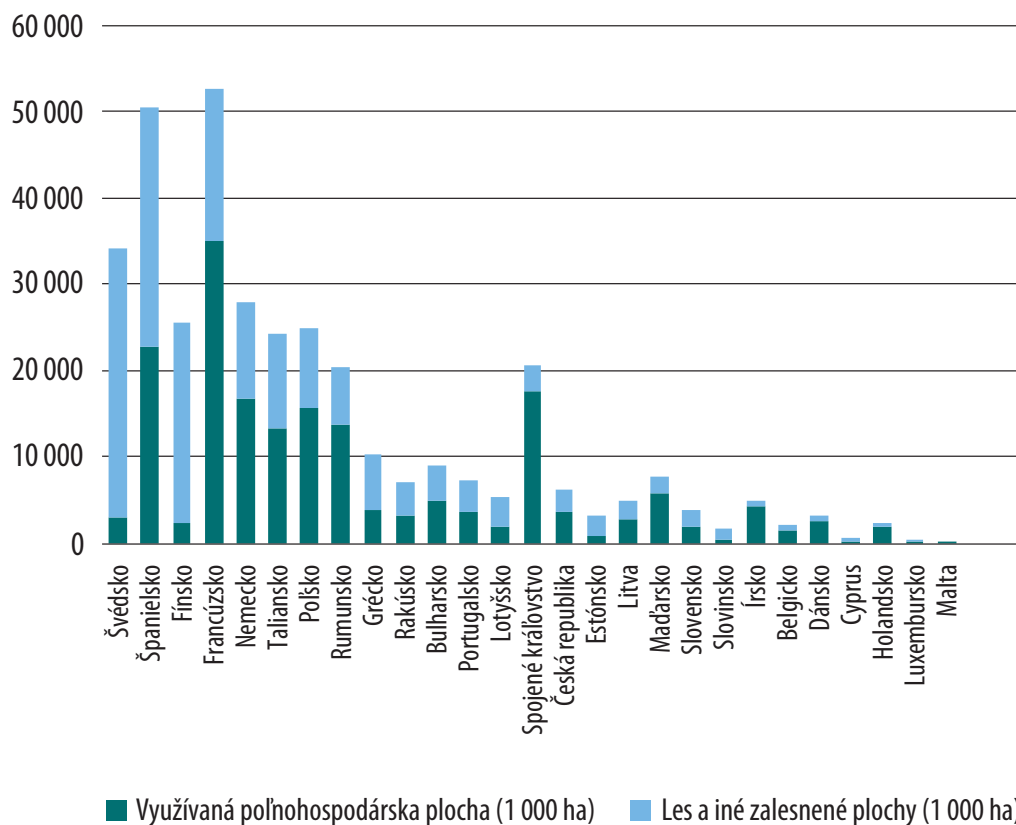
LESNÉ HOSPODÁRSTVO V EÚ

1. V EÚ predstavuje celková plocha lesov a iných zalesnených plôch 177,8 mil. hektárov, čo zodpovedá približne 40 % celkovej rozlohy pôdy v EÚ, a je tak podobná rozlohe pôdy využívanej na poľnohospodárske účely¹ (183,9 mil. hektárov). Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Fínsko a Švédsko spoločne predstavovali viac než tri pätiny zalesnených plôch v EÚ. V **grafe 1** je znázornené rozloženie zalesnených plôch v EÚ a ich rozsah v pomere k poľnohospodárskej pôde v každom členskom štáte.

¹ GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, „Poľnohospodárstvo v EÚ – Štatistické a hospodárske údaje za rok 2011“, marec 2012.

GRAF 1

LES A INÉ ZALESNENÉ PLOCHY A POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA V EÚ 27

Zdroj: Eurostat.

2. EÚ mala v roku 2009 okolo 12 % podiel na svetovej produkcii dreva², pričom vyťažila 392,9 mil. m³ dreva z lesov a zalesnených plôch. Lesné hospodárstvo, ťažba dreva a súvisiace služby zahŕňajú produkciu dreva, ako aj získavanie a zber voľne rastúcich lesných produktov. Lesné hospodárstvo produkuje okrem priemyselnej guľatiny³ i drevo na palivo. V niektorých regiónoch môže byť dôležitým zdrojom miestneho príjmu aj nedrevený tovar⁴.

VLASTNÍCTVO LESOV

3. S približne 16 miliónmi súkromných vlastníkov lesov predstavuje táto kategória okolo 60 % vlastníctva lesov v EÚ. Súkromné lesnícke podniky majú priemernú veľkosť 13 hektárov, ale väčšina súkromne vlastnených lesov má menšiu rozlohu než päť hektárov⁵. Odhaduje sa, že asi 80 % lesných plôch v súkromnom vlastníctve vlastní jednotlivci a rodiny a zvyšok vlastní súkromné inštitúcie a spoločnosti⁶. V posledných rokoch sa zvýšila plocha lesov v súkromnom vlastníctve a pokračuje v rastúcej tendencii, najmä v dôsledku zalesnenia poľnohospodárskej pôdy a vo východnej Európe v dôsledku privatizácie lesnej pôdy, ktorá bola predtým znárodnená⁷.
4. Na druhej strane približne 40 % lesnej plochy v EÚ je vo verejnom vlastníctve. Verejné vlastníctvo lesov zahŕňa vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, štátne podniky a obce. Odhaduje sa, že obecné lesy pokrývajú menej ako 15 % celkovej plochy lesov vo verejnom vlastníctve⁸. Celková plocha lesov vo verejnom vlastníctve klesla v období od roku 2000 do roku 2010 o približne 3 %. Asi 75 % lesov v Bulharsku, Českej republike, Grécku a Poľsku je vo verejnom vlastníctve. V **grafe 2** je znázornené rozdelenie verejného a súkromného vlastníctva lesov v jednotlivých členských štátoch⁹.

² Množstvo odstráneného dreva je bežnou mierou rozsahu vyťaženého dreva z lesov.

³ „Priemyselnou guľatinou“ sa rozumie všetko drevo vyťažené z lesa, ktoré sa nevyužíva ako palivo.

⁴ Lesy sú zdrojom produktov vyťažených z lesov, ako sú živica, tanín, krmivo, liečivé rastliny, bobule, orechy, korene, huby, semená a med.

⁵ GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka H4, „Správa o vykonávaní opatrení v oblasti lesného hospodárstva podľa nariadenia o rozvoji vidieka č. 1698/2005 za obdobie 2007 – 2013“, marec 2009 (*Report on the implementation of forestry measures under the rural development Regulation 1698/2005 for the period 2007-2013*). Z iného zdroja vyplýva, že v deviatich členských štátoch, v ktorých sa konal prieskum, má 61 % všetkých lesníckych podnikov menšiu plochu ako 1 hektár a 86 % všetkých podnikov patrí do veľkostnej triedy do 5 hektárov, „Perspektívy trhových dodávok dreva a ďalších lesníckych produktov z oblastí s roztrieštenou vlastníckou štruktúrou lesov – záverečná správa zo štúdie“, univerzita BOKU, Viedeň, 2010 (*Prospects for market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures – Final study report*).

⁶ Kontaktný útvar MCPFE vo Varšave, UNECE, FAO, „Stav európskych lesov 2007. Správa MCPFE o trvalo udržateľnom lesnom hospodárstve v Európe“, Varšava, 2007, s. 81 (*State of Europe's forests 2007. The MCPFE report on sustainable forest management in Europe*).

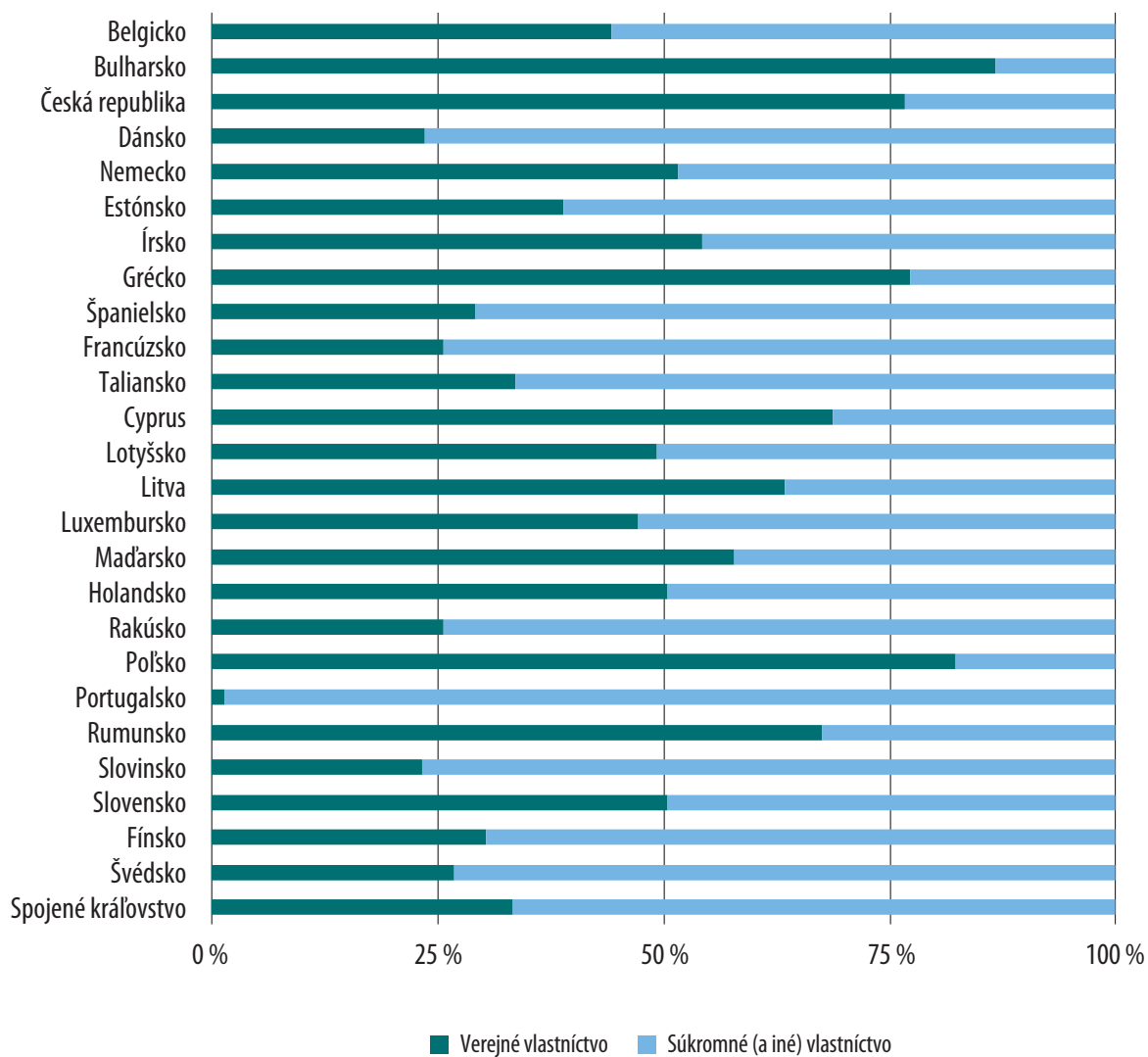
⁷ UNECE, FAO, „Ženevská štúdia o dreve a lesoch č. 20. Výhľadová štúdia európskeho odvetvia lesného hospodárstva“, Ženeva, 2005, s. 115 (*Geneva timber and forest study paper 20. European forest sector outlook study*).

⁸ Kontaktný útvar MCPFE vo Varšave, UNECE, FAO, „Stav európskych lesov 2007. Správa MCPFE o trvalo udržateľnom lesnom hospodárstve v Európe“, Varšava, 2007, s. 81 (*State of Europe's forests 2007. The MCPFE report on sustainable forest management in Europe*); „Najväčší podiel verejných lesov vlastní štát (85 %), zvyšok prevažne mestá, mestské časti, obce a regionálne vlády“.

⁹ Malta nemá zalesnené plochy.

GRAF 2

VLASTNÍCTVO LESOV V EÚ

Zdroj: Eurostat.

POLITIKA LESNÉHO HOSPODÁRSTVA A PODPORA EÚ: HISTORICKÉ POZADIE

- 5.** Do roku 1992 boli opatrenia EÚ týkajúce sa lesného hospodárstva prepojené s politikou poľnohospodárstva. V tom čase bol hlavnou prioritou rozvoj a využívanie lesníckych aktivít v poľnohospodárskych podnikoch v snahe poskytnúť alternatívnu činnosť a príjem osobám pracujúcim v poľnohospodárstve¹⁰. Od roku 1992 je podpora v oblasti lesného hospodárstva dostupná nielen pre poľnohospodárov, ale aj pre ďalšie fyzické osoby a miestne orgány¹¹.
- 6.** V roku 1998 sa uznesením Rady o „stratégii lesného hospodárstva pre Európsku úniu“¹² zriadil strategický rámec pre činnosti v oblasti lesného hospodárstva na podporu trvalo udržateľného lesného hospodárstva a multifunkčnej úlohy lesov, ktorý bol založený na koordinácii politík členských štátov a Únie v oblasti lesného hospodárstva.
- 7.** V roku 2006 Komisia v spolupráci s členskými štátmi vyhotovila Akčný plán EÚ v oblasti lesného hospodárstva¹³ zameraný na poskytnutie rámca pre vykonávanie opatrení súvisiacich s lesom na úrovni Únie a členských štátov. V tomto pláne sa stanovuje, že členské štáty môžu podporovať investície na zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov s cieľom posilniť konkurencieschopnosť a hospodársku životaschopnosť lesného hospodárstva¹⁴.

POLITIKA V OBLASTI ROZVOJA VIDIEKA NA OBDOBIE 2007 – 2013

- 8.** Politika rozvoja vidieka sa realizuje prostredníctvom viacročných programových období¹⁵ a je zameraná na tri hlavné ciele¹⁶ známe ako „tematické osi“, ktoré sa dosahujú prostredníctvom viacerých opatrení finančnej podpory:
- zlepšenie konkurencieschopnosti odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (os 1);
 - zlepšovanie životného prostredia a vidieka (os 2);
 - zlepšovanie kvality života vo vidieckych oblastiach a podpora diverzifikácie vidieckeho hospodárstva (os 3).

Opatrenia v oblasti rozvoja vidieka vzťahujúce sa na odvetvie lesného hospodárstva sú zahrnuté najmä v osi 1 a 2¹⁷.

¹⁰ Nariadenie Rady (EHS) č. 4256/88 z 19. decembra 1988 o ustanoveniach týkajúcich sa vykonávania nariadenia (EHS) č. 2052/88, pokiaľ ide o Usmernovaciu sekciu EPUZF (Ú. v. ES L 374, 31.12.1988, s. 25), nariadenie Rady (EHS) č. 1610/89 z 29. mája 1989 o ustanoveniach týkajúcich sa vykonávania nariadenia (EHS) č. 4256/88, pokiaľ ide o systém na vytvorenie a optimálne využívanie zalesnených porastov vo vidieckych oblastiach v Spoločenstve (Ú. v. ES L 165, 15.6.1989, s. 3), nariadenie Rady (EHS) č. 2328/91 z 15. júla 1991 o zlepšení účinnosti poľnohospodárskych štruktúr (Ú. v. ES L 218, 6.8.1991, s. 1).

¹¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 2080/92 z 30. júna 1992, ktorým sa zavádza plán podpôr Spoločenstva pri lesníckych opatreniach v poľnohospodárstve (Ú. v. ES L 215, 30.7.1992).

¹² Uznesenie Rady z 15. decembra 1998 o stratégii lesného hospodárstva pre Európsku úniu (Ú. v. ES C 56, 26.2.1999, s. 1).

¹³ KOM(2006) 302 v konečnom znení z 15. júna 2006.

¹⁴ KOM(2006) 302 v konečnom znení, s. 6.

¹⁵ Členské štáty zodpovedajú za vypracovanie programov rozvoja vidieka a ich predloženie Komisii na schválenie. Členské štáty sú takisto zodpovedné za riadenie programu rozvoja vidieka efektívnym a účinným spôsobom, a najmä za výber operácií na financovanie. Komisia musí schváliť programy rozvoja vidieka a skontrolovať, či

OPATRENIE 122: ZVÝŠENIE HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV

9. Opatrenie 122, **Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov**¹⁸, je jediným špecificky vymedzeným opatrením pre lesné hospodárstvo v rámci osi 1 (zlepšenie konkurencieschopnosti odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva). Opatrenie 122 je zahrnuté v 49 programoch rozvoja vidieka vypracovaných 17 členskými štátmi¹⁹. Celková výška podpory z EPFRV určená pre akcie v rámci tohto opatrenia predstavuje 534,72 mil. EUR v období 2007 – 2013, zatiaľ čo platby z EPFRV dosiahli výšku 137,13 mil. EUR (pozri **prílohu I**, ktorá obsahuje podrobnosti o pridelení finančných zdrojov na opatrenie 122 a lesných plochách v súkromnom vlastníctve podľa jednotlivých členských štátov).
10. Zodpovednosť za riadne finančné hospodárenie s rozpočtovými výdavkami v rámci opatrenia Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov nesú spoločne Komisia a členské štáty.
11. V rámci tohto opatrenia možno podporu na finančné investície z EPFRV poskytnúť na lesy, ktoré vlastní súkromní vlastníci alebo ich združenia alebo obce a ich združenia²⁰. Z podpory sú vylúčené lesy a iné zalesnené plochy, ktoré sú vo vlastníctve štátu, regiónu alebo verejného podniku, alebo ktoré vlastní kráľovský dvor alebo právnické osoby, ak najmenej 50 % ich kapitálu drží jeden z týchto subjektov²¹. Predpokladá sa, že toto opatrenie bude využívať približne 88 000 vlastníkov súkromných alebo obecných lesov²². K 31. decembru 2011 schválilo 15 členských štátov spolu 20 662 investičných projektov.
12. Podľa právneho základu sa podporované operácie na zvýšenie „hospodárskej hodnoty lesov“ týkajú investícií na úrovni „lesníckeho podniku“ a môžu zahŕňať investície na „ťažobné zariadenie“, zatiaľ čo činnosti súvisiace s obnovou po konečnom výrube stromov sú vylúčené z poskytnutia podpory²³. Investície sa zakladajú na „plánoch lesného hospodárstva“ pre lesnícke podniky, ktoré „presahujú určitú veľkosť“, ktorú členské štáty vymedzia vo svojich programoch. Finančná podpora je obmedzená na 50 % sumy oprávnenej investície, ktorá je v znevýhodnených oblastiach zvýšená na 60 %²⁴.

systémy riadenia a kontroly v členských štátoch existujú a riadne fungujú (článok 75 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 277, 21.10.2005, s. 1).

¹⁶ Článok 4 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

¹⁷ Opatrenia č. 122, 123, 124, 125, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, ustanovené v prílohe II k nariadeniu Komisie (ES) č. 1974/2006 z 15. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 368, 23.12.2006, s. 15).

¹⁸ Článok 27 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

¹⁹ BG, CZ, DE (1), EE, ES (7), FR (5), IT (20), LV, LT, LU, HU, AT, PT (3), RO, SI, SK, UK (2).

²⁰ Článok 27 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

²¹ Článok 30 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1974/2006.

²² GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka H4, „Správa o vykonávaní opatrení v oblasti lesného hospodárstva podľa nariadenia o rozvoji vidieka č. 1698/2005 za obdobie 2007 – 2013“, marec 2009 (*Report on the implementation of forestry measures under the rural development Regulation 1698/2005 for the period 2007-2013*).

²³ Článok 18 nariadenia (ES) č. 1974/2006.

²⁴ Príloha I k nariadeniu (ES) č. 1698/2005, „čiasťky a sadzby pomoci“.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP

- 13.** Audit sa zameriaval na koncepciu a realizáciu podpory rozvoja vidieka v rámci opatrenia 122, Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov. Hlavným cieľom auditu bolo posúdiť, či sa podpora v oblasti rozvoja vidieka zameraná na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov riadi efektívne a účinne.
- 14.** Konkrétne bol audit zameraný na tieto otázky:
- Je koncepcia opatrenia dostatočná?
 - Je proces vykonávania primeraný?
 - Je hodnotenie účinnosti opatrenia uspokojivé?
- 15.** Audit sa týkal Komisie a vybraných členských štátov. Na úrovni Komisie sa skúmala koncepcia opatrenia a jej manažérske činnosti vrátane schvaľovania PRV predkladaných členskými štátmi a monitorovania finančnej podpory v rámci opatrenia. Na úrovni členských štátov zahŕňal audit Dvora audítorov kontrolu v Španielsku (Galícia), Taliansku (Toskánsko), Maďarsku, Rakúsku a Slovinsku. V aktuálnom programovom období 2007 – 2013 predstavovali tieto členské štáty viac než 50 % celkových výdavkov deklarovanych na opatrenie 122.
- 16.** Audítorská práca zahŕňala rozhovory so zodpovednými riadiacimi orgánmi, ako aj kontrolu PRV a príslušných vnútroštátnych a regionálnych právnych predpisov a postupov, najmä postupov na výber investičných projektov. Kontrola na mieste sa uskutočnila na vzorke 50 podporovaných projektov s cieľom overiť účinky investícií (podrobnosti pozri v **prílohe II**).
- 17.** Dvor audítorov okrem toho zaslal dotazníky dvom členským štátom, ktoré sa rozhodli nevykonávať toto opatrenie aj napriek tomu, že odvetvie lesného hospodárstva je v ich krajine veľmi významné (Fínsko a Švédsko), a trom členským štátom, ktoré do konca roka 2010 nedeklarovali žiadne výdavky, alebo deklarovali výdavky len vo veľmi obmedzenej miere, napriek tomu, že pôvodne v rámci tohto opatrenia plánovali veľké sumy výdavkov (Bulharsko, Grécko a Rumunsko).

PRIPOMIENKY

VÝRAZNÉ NEDOSTATKY V KONCEPCII OPATRENIA

NEDOSTATKY V CELKOVOM ODÔVODNENÍ OPATRENIA

- 18.** Pri audite sa zisťovalo, či sa koncepcia opatrenia a jeho návrh opierali o dostatočné odôvodnenie.
- 19.** V preambule nariadenia²⁵ sa stanovuje, že súkromné lesy zohrávajú dôležitú úlohu v hospodárskej činnosti vo vidieckych oblastiach, a preto je pomoc EÚ dôležitá na zvýšenie a rozšírenie ich hospodárskej hodnoty, na zvýšenie diverzifikácie výroby a rozšírenie trhových príležitostí, napríklad v oblasti obnoviteľnej energie, pričom sa zachová trvalo udržateľné lesné hospodárstvo a multifunkčná úloha lesov. V preambule nariadenia sa výslovne neuvádzajú lesy, ktoré vlastní obce.
- 20.** Pri audite sa zistilo, že Komisia nevykonala žiadnu špecifickú analýzu situácie SWOT²⁶ v odvetví lesného hospodárstva na úrovni EÚ, v ktorej by odôvodnila navrhovanú konkrétnu finančnú podporu na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov súkromných vlastníkov a obcí alebo vymedzila verejný záujem, na ktorý by takáto podpora mohla slúžiť.
- 21.** Pri odôvodňovaní opatrenia 122 sa útvary Komisie následne odvolávali na stanoviská a správy stáleho lesníckeho výboru²⁷, ktoré považovali za primerané na odôvodnenie návrhu opatrenia 122. Komisia však pred tým, ako svoj návrh o podpore pre rozvoj vidieka prostredníctvom EPFRV predložila Rade, nemala k dispozícii ani jedno takéto stanovisko²⁸, čo naznačuje nedostatočnú pripravenosť.
- 22.** Obce môžu byť v niektorých prípadoch zodpovedné za správu lesov vlastnených inými miestnymi orgánmi. Napríklad v Toskánsku delegoval región správu regionálnych lesov obciam. Napriek tomu, že pre obec nebol v skutočnosti žiaden rozdiel medzi správou vlastných lesov a správou zverených regionálnych lesov, v regionálnych lesoch nebolo možné uplatniť opatrenie 122, čo poukazuje na určitý nesúlad v rámci opatrenia.

²⁵ Odôvodnenie 22 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

²⁶ Analýza SWOT: Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb. Jej cieľom je rozvíjať, skúmať a aktualizovať stratégiu a plánovanie, pričom sa berú do úvahy potreby zainteresovaných strán a dostupné zdroje.

²⁷ Stanoviská stáleho lesníckeho výboru na odôvodnenie špecifických potrieb investície v rámci opatrenia 122: a) stanovisko SFC na tému zmeny klímy a lesného hospodárstva; b) stanovisko SFC k získavaniu dreva; c) stanovisko SFC k metódam hodnotenia a financovania nedreveného lesníckeho tovaru a služieb; d) stanovisko SFC k opatreniam lesného hospodárstva v oblasti rozvoja vidieka.

²⁸ KOM(2004) 490 v konečnom znení zo 14. júla 2004.

NEDOSTATOČNE DEFINOVANÉ HLAVNÉ PRVKY

HOSPODÁRSKA HODNOTA LESOV

- 23.** V nariadeniach nie je ustanovená definícia „hospodárska hodnota lesov“, ktorá sa má opatrením 122 zvýšiť, hoci jasná definícia je pri hodnotení, či sa financovaním projektov skutočne zvýšila alebo nezvýšila hospodárska hodnota lesov podporovaných v rámci tohto režimu²⁹, zásadná (pozri bod 49). Podľa Eurostatu³⁰ zahŕňa hospodárska hodnota lesov predovšetkým hodnotu pôdy a hodnotu zásob dreva, ktoré na nej rastie. Vzhľadom na to, že pre obe tieto hodnoty je najobjektívnejším nástrojom merania tržová cena, tržová hodnota pozemku zalesnenej oblasti sa môže výrazne líšiť v závislosti od faktorov, akými sú úrodnosť pôdy, druhové zloženie stromov, vek porastu, miesto, prístup a ďalšie faktory. Navyše takéto hodnoty nie sú bežne dostupné.

VEĽKOSŤ LESNÍCKYCH PODNIKOV V POROVNANÍ S PRIJATOU PODPOROU

- 24.** Podľa právneho základu sa operácie na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov týkajú investícií na úrovni lesníckeho podniku, no výraz „lesnícky podnik“ nie je ďalej špecifikovaný. Podľa definície Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) „podnik“ znamená jednu alebo viac parciel lesa alebo iných zalesnených plôch, ktoré tvoria jednotný celok z hľadiska spravovania alebo využívania³¹. So zreteľom na uvedené sa Dvor audítorov nazdáva, že podpora by mala byť prispôbená konkrétnym potrebám príjemcu s ohľadom na veľkosť jeho lesníckeho podniku. Pri audite sa zistili viaceré prípady (Maďarsko a Slovinsko) podpory vyplácanej na kúpu nových strojov a zariadení, ktoré prevyšovali možnosti ich využitia príjemcom v danom lesníckom podniku (napr. pozri bod 33)³².

²⁹ Je to navyše skomplikované skutočnosťou, že konkrétne výstupy väčšiny investícií do lesného hospodárstva možno zistiť až z dlhodobého hľadiska, keď bude hodnota lesov pravdepodobne v menšej miere závisieť od uskutočnených investícií než od ďalších okolností alebo tržových faktorov.

³⁰ Eurostat, „Európsky rámec pre integrované environmentálne a ekonomické účtovníctvo pre lesné hospodárstvo“ (*The European Framework for integrated Environmental and Economic Accounting for Forests – IEEAF*), Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenských, Luxemburg, 2002.

³¹ Zdroj: Databáza UNECE/FAO „Hodnotenie stavu lesných zdrojov v miernom a boreálnom pásme“ (*Temperate and Boreal Forest Resource Assessment 2000* TBFR-2000).

³² Podľa definície UNECE by lesnícky podnik mohlo tvoriť viacero oddelených zastavaných pozemkov spravovaných v rámci jednej podnikovej stratégie a podnik by takýmto spôsobom mohol získať verejnú podporu, nebol to však prípad žiadneho z kontrolovaných projektov v Maďarsku a Slovinsku.

VEĽKOSŤ PRÍJEMCU

25. Podľa právneho základu by sa podporou v odvetví lesného hospodárstva malo predísť negatívnemu účinku na hospodársku súťaž³³. Pri ďalších opatreniach v oblasti lesného hospodárstva (napr. lesnícka zložka opatrenia 123³⁴) sa podpora obmedzuje na mikropodniky³⁵. Keďže takáto podmienka nie je naplánovaná pre opatrenie 122, absencia preventívneho obmedzenia týkajúceho sa veľkosti, hlavnej hospodárskej činnosti alebo právneho postavenia príjemcu by mohla posilniť trhovú pozíciu veľkých podnikov³⁶.

PLÁNY LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

26. Investície sú založené na plánoch lesného hospodárstva pre lesnícke podniky, ktoré presahujú určitú veľkosť, ktorú členské štáty určia vo svojich programoch³⁷. Pri audite sa zistilo, že členské štáty určujú veľmi rozdielne veľkosti lesníckych podnikov, pri ktorých prekročení sa požaduje vypracovať plán lesného hospodárstva, a že v jednom členskom štáte (Rakúsko) bolo 99 % súkromných vlastníkov lesov oslobodených od tejto povinnosti³⁸.

ŤAŽBA A OBNOVA PO KONEČNOM VÝRUBE

27. Podľa ustanovení právnych predpisov³⁹ sa podporované operácie na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov týkajú investícií na úrovni lesníckeho podniku a môžu zahŕňať investície na ťažobné zariadenie, zatiaľ čo činnosti súvisiace s obnovou po konečnom výrube sú z poskytnutia podpory vylúčené. Dvor audítorov sa nazdáva, že nie je logické na jednej strane podporovať investície do ťažobného zariadenia a na druhej strane vylúčiť podporu na obnovu po konečnom výrube.

³³ Odôvodnenie 32 nariadenia (ES) č. 1698/2005: „Takáto podpora (v lesníctve) by nemala narušovať hospodársku súťaž a nemala by ovplyvňovať trh“.

³⁴ Opatrenie „Pridávanie hodnoty poľnohospodárskym a lesníckym výrobkom“ (opatrenie 123), článok 28 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1698/2005: „V prípade lesného hospodárstva sa podpora obmedzuje na mikropodniky“.

³⁵ Sú to podniky, ktoré zamestnávajú menej ako desať osôb a ktorých ročný obrat a/alebo ročná súvaha neprevyšuje 2 milióny eur.

³⁶ Vo svojej odpovedi Dvor audítorov na otázku, prečo nezačali vykonávať opatrenie, švédske orgány vysvetlili, že podpora na zvýšenie produkcie alebo hodnoty nehnuteľnosti sa nemá poskytovať, lebo by mohla narušovať hospodársku súťaž medzi vlastníkami lesov. Podpora na environmentálne účely sa naopak poskytuje.

³⁷ Na účely článku 27 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1698/2005 sa plány lesného hospodárstva zodpovedajúce veľkosti a využívaniu lesnej plochy zakladajú na príslušnej vnútroštátnej legislatíve, ako aj na existujúcich plánoch využívania pôdy a musia adekvátne zahŕňať lesné zdroje (článok 18 nariadenia (ES) č. 1974/2006).

³⁸ Kým v jednom členskom štáte (Španielsku) bola stanovená minimálna veľkosť 15 hektárov na zvýšenie lesných plôch v rámci plánu riadenia, ďalší členský štát (Rakúsko) stanovil takú vysokú povinnú prahovú hodnotu pre plán lesného hospodárstva – a sice 1 000 ha –, že v skutočnosti bolo 99 % súkromných vlastníkov lesov oslobodených od povinnosti predložiť plán lesného hospodárstva, keď žiadali o podporu v rámci opatrenia 122.

³⁹ Článok 18 nariadenia (ES) č. 1974/2006.

PRI KONTROLOVANÝCH PROGRAMOCH NEBOLA PRVOTNÁ ANALÝZA PRED SCHVÁLENÍM DOSTATOČNÁ

- 28.** EPFRV je realizovaný v členských štátoch prostredníctvom PRV, ktoré by mali zahŕňať predbežné hodnotenie a analýzu situácie z hľadiska silných a slabých stránok a identifikovaných potrieb, ako aj stratégie, ktorá bola zvolená na splnenie týchto podmienok a optimalizáciu pridelovania zdrojov.
- 29.** V PRV piatich **kontrolovaných členských štátov**⁴⁰ alebo regiónov sa identifikácia potrieb v takom rozsahu, v akom bola vykonaná, týkala odvetvia lesného hospodárstva ako celku, čo sťažuje vyvodenie súvislostí medzi konkrétnymi potrebami a opatreniami.
- 30.** Pri audite sa zistilo, že tieto potreby boli v PRV spravidla nedostatočne opísané (pozri **rámček 1**). Predovšetkým nebola vykonaná dostatočná analýza a odôvodnenie priorít týkajúcich sa rozličných druhov lesných plôch a príjemcov. Okrem toho požadovaný opis hospodárskych príležitostí bol stanovený len vo veľmi všeobecných pojmoch alebo nebol vôbec predstavený.

⁴⁰ Galícia (Španielsko), Toskánsko (Taliansko), Maďarsko, Rakúsko a Slovinsko.

RÁMČEK 1

PRÍKLADY NEJASNE URČENÝCH POTRIEB V PRV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

V **Slovinsku** bol zistený nedostatok týkajúci sa nízkej investičnej kapacity v odvetví lesného hospodárstva, avšak nebola vykonaná samostatná analýza potrieb z hľadiska druhu príjemcov, či už išlo o podniky ako právnické osoby alebo fyzické osoby. V dôsledku toho Dvor audítorov zistil, že z vysokých súm verejnej pomoci mohli mať prospech aj lesnícke podniky s vysokou investičnou kapacitou.

V **Rakúsku** sa v PRV nešpecifikuje, ktoré nedostatky odvetvia lesného hospodárstva sa majú prostredníctvom opatrenia napraviť. Napriek tomu, že v PRV je uvedený kvantitatívny odhad plôch, na ktoré sa zameriava podpora, nie je vysvetlené, prečo sú na tieto plochy potrebné verejné financie.

- 31.** Komisia schválila programy rozvoja vidieka napriek tomu, že v nich nebola špecifikovaná žiadna potreba súkromných vlastníkov a poberateľov finančnej podpory zvýšiť hospodársku hodnotu lesov.
- 32.** Napriek tomu, že Bulharsko, Rumunsko a Grécko plánovali veľké finančné sumy, do konca roka 2011 nedeklarovali žiadne výdavky (Grécko a Rumunsko) alebo len veľmi malé sumy (Bulharsko). Dvor audítorov dostal od týchto členských štátov informácie, podľa ktorých ich riadiace orgány rozhodli presunúť sumy finančných zdrojov naplánovaných na opatrenie 122 v prospech iných opatrení (Bulharsko prerozdělilo približne 80 % pôvodne naplánovaných súm a Rumunsko asi 33 % súm), na neskoršie vykonávanie opatrenia v rámci programového obdobia alebo dokonca opatrenie ukončili (Grécko).

⁴¹ 500 000 EUR (SI); 735 000 EUR (HU – v roku 2008).

VÝRAZNÉ NEDOSTATKY VO VYKONÁVANÍ SO ZRETEĽOM NA STANOVENÉ CIELE

PRÍPADY NEÚMERNE VYSOKEJ VEREJNEJ PODPORY V POROVNANÍ SO SKUTOČNÝMI POTREBAMI

- 33.** Pokiaľ ide o súvislosť medzi veľkosťou lesných plôch deklarovaných žiadateľmi a mierou poskytnutej verejnej podpory, pri audite sa zistilo, že niektoré členské štáty (Maďarsko a Slovinsko) síce stanovili pre verejnú podporu pomerne vysoký strop⁴¹, ale neurčili žiadny pomer medzi veľkosťou lesných plôch deklarovaných žiadateľmi a výškou verejnej podpory, ktorú bolo možné poskytnúť. V jednom členskom štáte (Slovinsko) bola príjemcovi, ktorý deklaroval tri hektáre lesných plôch, schválená investícia vo výške 1,1 mil. EUR na ťažobné zariadenie s príslušenstvom a príjemca dostal z EPFRV 375 000 EUR. V inom členskom štáte (Rakúsko) sa do roku 2009 financovali investície príjemcov, ktorí neboli vlastníkmi lesov, na spracovanie biomasy bez toho, aby príjemcovia museli deklarovať konkrétnu lesnú plochu. Napríklad príjemca, ktorý nedeklaroval žiadnu lesnú plochu, mal schválený projekt vo výške 132 000 EUR a z EPFRV dostal 17 000 EUR.
- 34.** V Maďarsku riadiace orgány v roku 2010 zmenili kritériá oprávnenosti, aby bola podpora úmerná veľkosti zaregistrovaných lesných plôch a obmedzená na maximálnu výšku 115 500 EUR.

INVESTÍCIE NEBOLI ZOHĽADŇOVANÉ V SÚLADE S USTANOVENIAMÍ OPATRENIA

- 35.** Hoci podpora v rámci opatrenia 122 sa môže poskytovať len na investície, pri audite sa zistili prípady, keď bola podpora poskytnutá na tovar, ktorý nie je určený na dlhodobú spotrebu, napr. na krátkodobý spotrebný tovar (Toskánsko)⁴² a na prevádzkové náklady na výrobu (Rakúsko)⁴³. Podľa názoru Dvora audítorov obstaranie takéhoto krátkodobého tovaru vo všeobecnosti nie je investíciou. Podobne ani prevádzkové náklady nemožno považovať za investície.
- 36.** V niektorých členských štátoch (Maďarsko a Slovinsko, pozri **prílohu II**) nebola stanovená požiadavka, aby príjemcovia vlastnili alebo si prenajímali lesy v oblastiach, v ktorých možno využívať stroje získané prostredníctvom podpory. Investície dodávateľov/poskytovateľov služieb nemožno považovať za investície, ktoré slúžia výhradne na účely konkrétneho lesníckeho podniku a ako také nemôžu byť považované za oprávnené v rámci príslušného nariadenia (pozri bod 24).

NIEKTORÉ ČINNOSTI FINANCOVANÉ V RÁMCI OPATRENIA 122 BY BOLI LEPŠIE FINANCOVANÉ V RÁMCI INÝCH OPATRENÍ EPFRV

- 37.** Podpora z EPFRV sa realizuje prostredníctvom rozmanitých opatrení, medzi ktorými by mala byť zabezpečená konzistentnosť⁴⁴. Vzhľadom na rozdielne maximálne miery podpory, ktoré možno stanoviť v rámci jednotlivých opatrení, financovanie jednotlivých operácií má v závislosti od príslušného typu opatrenia rôzny vplyv na rozpočet⁴⁵. Je potrebné poznamenať, že pri audite sa nezistili prípady dvojitého financovania tej istej operácie.
- 38.** Našli sa však prípady, keď boli investície podporované prostredníctvom opatrenia 122, pričom lepšie zodpovedali účelu opatrenia 121, Modernizácia poľnohospodárskych podnikov, z ktorého sa podporujú investície do poľnohospodárskych podnikov na zlepšenie ich celkovej výkonnosti. Napríklad v Maďarsku bola kúpa poľnohospodárskych strojov financovaná z opatrenia 122. V Toskánsku sa z opatrenia 122 financoval nákup sušičiek vypestovaných gaštanov, renovácia poľnohospodárskych budov, ktoré sa nenachádzajú v zalesnených oblastiach a ktoré sa využívajú počas ťažby dreva na triedenie a dočasné skladovanie gaštanov, ako aj modernizácia priestorov poľnohospodárskeho podniku na skladovanie nástrojov a strojov.

⁴² Ochranné pracovné prostriedky, napr. kombinézy, helmy, obuv, rukavice, lekárničky atď.

⁴³ Poskytla sa podpora na čiastočné preplatenie prevádzkových nákladov na činnosti súvisiace s prípravou biomasy, ako je preprava, sušenie a skladovanie.

⁴⁴ Článok 2 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1974/2006.

⁴⁵ Napríklad maximálna miera podpory pri opatrení 122 je o 10 % vyššia ako maximálna miera podpory pri opatrení 121 (Modernizácia poľnohospodárskych podnikov) alebo opatrení 123 (Pridávanie hodnoty lesníckym výrobkom), pozri prílohu k nariadeniu (ES) č. 1698/2005. Všeobecná miera investícií v rámci opatrenia 122 je 50 %, zatiaľ čo pri opatreniach 121 a 123 je to len 40 %.

- 39.** Lesnícke podniky v Taliansku, Maďarsku a Slovinsku získali podporu na nakúpenie strojov, aby mohli vykonávať operácie, pri ktorých sa drevo využíva ako surovina pred jeho priemyselným porezom na píle (výrub, lúpanie, rozrezávanie, preprava), alebo spracovateľské operácie (štiepokovanie, štiepanie dreva, výroba dosiek a paliet). V Rakúsku bola podporená výstavba skladov a sušiarňí a nákup dopravných kontajnerov. Dvor audítorov sa nazdáva, že takéto investície veľmi nezodpovedajú cieľom opatrenia 122, ale skôr cieľom opatrenia *pridávanie hodnoty lesníckym výrobkom* (opatrenie 123), keďže investície sa týkajú dreva vyťaženého z lesa, a nie lesa, ktorý sa skladá zo živých stromov.

NIE VŠETKY INVESTÍCIE ZVYŠUJÚ SAMY OSEBE HOSPODÁRSKU HODNOTU LESOV

- 40.** Pri audite sa zistilo, že väčšinu investícií podporovaných prostredníctvom opatrenia možno zoskupiť do dvoch kategórií – lesnícka práca a strojové zariadenia. V prvom prípade (prerezávanie, prerieďovanie atď.) sa Dvor audítorov domnieva, že tieto práce všeobecne zvyšujú trhovú hodnotu lesných porastov: produkcia kvalitného dreva je úzko spojená s hustotou stromov, ktorá sa zvyšuje prerezávaním, kým cieľom prerieďovania je znížiť množstvo hčíc v drevených doskách, čo zvyšuje ich trhovú hodnotu (pozri **rámček 2**).

RÁMČEK 2

PRÍKLAD ÚČINKOV LESNÍCKEJ PRÁCE FINANCOVANEJ PROSTREDNÍCTVOM OPATRENIA 122 (VĽAVO) V POROVNANÍ S LESNÝMI PLOCHAMI BEZ LESNÍCKEJ STAROSTLIVOSTI (VPRAVO)

41. Dvor audítorov sa nazdáva, že pokiaľ ide o investície do strojového zariadenia, samotné nakúpenie strojov, ktoré možno využívať v lese, ale aj na iných plochách, napr. poľnohospodárskych, ešte neznamená, že hodnota určitej lesnej plochy patriacej vlastníkovi strojového zariadenia sa zvýši. Dvor audítorov počas svojich kontrolných návštev zistil, že mnohí vlastníci lesov majú poľnohospodársku činnosť a že v mnohých prípadoch sa z opatrenia 122 financovala kúpa strojového zariadenia, ktoré sa môže zároveň využívať aj na poľnohospodárske účely, ako sú nákladné vozidlá, poľnohospodárske traktory, pluhy, podmietače, rozmetače hnojiva, bagre atď. (pozri **rámček 3**).

RÁMČEK 3

PRÍKLADY POĽNOHOSPODÁRSKEHO ZARIADENIA FINANCOVANÉHO PROSTREDNÍCTVOM OPATRENIA 122

HODNOTENIE ÚČINNOSTI PODPORY NEBOLO USPOKOJIVÉ

UKAZOVATELE DOSTATOČNE NEMERAJÚ DOSAHOVANIE PREVÁDZKOVÝCH CIEĽOV

- 42.** V súlade s právnymi predpismi⁴⁶ bol vypracovaný *spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie* (SRMH) v spolupráci s Komisiou a členskými štátmi. V nariadení je ustanovené, že pokrok, efektívnosť a účinnosť programov rozvoja vidieka v porovnaní s ich cieľmi sa meria pomocou ukazovateľov, ktoré súvisia s východiskovou situáciou, ako aj s finančnou realizáciou, výstupmi, výsledkami a vplyvom programov⁴⁷.
- 43.** Komisia vydala v súvislosti s opatrením 122 usmernenia, ktoré stanovujú ako **ukazovatele výstupu** „počet lesníckych podnikov, ktoré dostali investičnú podporu“ a „celkový objem investícií“ a ako **ukazovatele výsledkov** „počet podnikov zavádzajúcich nové produkty a/alebo nové techniky“ a „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty v podporovaných podnikoch“.
- 44.** Dvor audítorov poznamenáva, že tieto ukazovatele výstupu nemerajú plnenie prevádzkových cieľov, čo je nevyhnutným dôsledkom toho, že ciele pre toto opatrenie neboli jasne stanovené.

OTÁZKY NA HODNOTENIE ZVYŠOVANIA HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV BOLO POTREBNÉ LEPŠIE ZACIELIŤ

- 45.** V SRMH sa taktiež stanovuje, že v roku 2010 majú nezávislí hodnotitelia uskutočniť **hodnotenie v polovici obdobia**. V prípade opatrenia 122 sa hodnotiace otázky týkajú diverzifikácie produkcie⁴⁸, podpory prístupu na trh a trhového podielu, udržateľného lesného hospodárstva a konkurencieschopnosti lesníckych podnikov.

⁴⁶ Článok 80 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

⁴⁷ Článok 81 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

⁴⁸ Jedným z cieľov opatrenia 122 je prispieť k diverzifikácii (pozri odôvodnenie 22 nariadenia (ES) č. 1698/2005). Diverzifikácia v lesnom hospodárstve znamená vytvorenie nových zdrojov príjmu z lesníckej činnosti, medzi ktoré patrí najmä produkcia nedreveného tovaru, napr. ovocia, húb, semien, medu atď., ako aj poskytovanie spoplatnených služieb, ako sú povolenia na lov. Produkciu palivového dreva možno takisto považovať za diverzifikáciu v lesoch, ktoré sa tradične využívajú na produkciu priemyselnej guľatiny a naopak.

- 46.** Podľa Dvora auditorov ani jedna z týchto otázok neumožňuje komplexne zhodnotiť, či výsledkom opatrenia bolo zlepšenie hospodárskej hodnoty lesa. Otázky týkajúce sa trhového podielu a konkurencieschopnosti lesníckych podnikov nemajú vplyv na posúdenie výkonnosti opatrenia v tých podnikoch prijímateľov, ktoré nevykonávajú obchodnú činnosť. Hodnotiace správy sa spravidla vzťahujú na odpovede príjemcov na hodnotiace dotazníky alebo reprodukovujú globálne štatistické údaje o odvetví lesného hospodárstva a neposkytujú žiadne konkrétne informácie o účinkoch opatrenia 122 na hospodársku hodnotu lesov.

HODNOTA LESNÝCH PLŔCH PRED POSKYTNUTÍM INVESTÍCIÍ A PO ICH POSKYTNUTÍ NEBOLA STANOVENÁ

- 47.** Pri audite sa zistilo, že v ani jednom kontrolovanom členskom štáte alebo regióne navštívenom v rámci auditu neboli stanovené primerané postupy na vyhodnotenie účinkov opatrení spolufinancovaných z EPFRV na hospodársku hodnotu príslušných lesných plôch (lesná pôda a porasty) a tieto údaje nemuseli uviesť ani príjemcovia. Hodnota lesných plôch pred poskytnutím investície nebola stanovená ani porovnaná so situáciou po poskytnutí investície financovanej prostredníctvom opatrenia. Keďže chýbajú takéto hodnotenia, ktoré nie sú bežne dostupné, je zložité určiť, či boli ciele opatrenia splnené.

ÚČINNOSŤ VÄČŠINY KONTROLOVANÝCH PROJEKTOV JE NÍZKA

- 48.** Dvor auditorov pri 50 projektoch kontrolovaných počas auditu hodnotil, či splnili ciele stanovené v opatrení (zlepšiť hospodársku hodnotu lesov).

- 49.** Dvor audítorov zistil, že len pomocou niekoľkých projektov sa zvýšila hospodárska hodnota lesov, buď zvýšením hodnoty pôdy (vybudovaním lesných chodníkov a ciest) alebo hodnoty porastov (pestovateľské činnosti ako prerezávanie alebo preredovanie). V prípade ostatných projektov Dvor audítorov nezistil dostatočné dôkazy o ich relevantnosti alebo ich významnom prínose pre zvyšovanie hodnoty lesov, pretože sa týkali:
- poľnohospodárstva (jedlé gaštany⁴⁹, pastviny, mladina s krátkodobým striedaním, poľnohospodárske stroje, poľnohospodárske budovy);
 - spracovania a predaja dreva (zariadenie na štiepkovanie palivového dreva a následné sušenie alebo pílenie, sklady, dopravné kontajnery);
 - prevádzkových nákladov na produkciu dreva (ťažba, štiepkovanie a sušenie, spotrebný tovar ako kombinézy, obuv a rukavice).

⁴⁹ Pozri bod 38.

⁵⁰ KOM(2011) 627 v konečnom znení/2 z 19. októbra 2011.

⁵¹ Článok 27 KOM(2011) 627 v konečnom znení z 12. októbra 2011, s. 50.

⁵² Článok 22.

PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

- 50.** Komisia predstavila v októbri 2011 návrh nariadenia o podpore rozvoja vidieka v programovom období 2014 – 2020⁵⁰. V návrhu nariadenia sa uvádza, že podpora pre investície „týkajúce sa zlepšenia ekonomickej hodnoty lesov“ sa „poskytuje súkromným majiteľom lesov, obciam a ich združeniam“⁵¹. Investície sa realizujú na úrovni lesníckeho podniku a môžu zahŕňať investície do strojného zariadenia na ťažbu a do postupov ťažby, ktoré sú šetrné voči pôde a zdrojom.
- 51.** Znova sa v návrhu neuvádza, prečo sa ustanovenie vzťahuje všeobecne na súkromných vlastníkov, a nie na špecifické kategórie vlastníkov alebo špecifické situácie niektorých súkromných vlastníkov.
- 52.** Dvor audítorov vo svojom stanovisku č. 1/2012 poukázal na to, že napriek tomu, že v návrhu nariadenia by sa na všetky druhy podpory investícií do lesného hospodárstva malo vzťahovať jedno opatrenie a že všetky príslušné čiastkové opatrenia sú spomenuté v jednom článku⁵², každé z nich sa i naďalej riadi osobitnými požiadavkami a ustanoveniami.
- 53.** Dvor audítorov sa nazdáva, že ak bude návrh Komisie prijatý bez zmien, problémy opisované v tejto správe budú pravdepodobne pretrvávať i v ďalšom programovom období.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

- 54.** Osobitné opatrenie 122, Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov, bolo zavedené v programovom období 2007 – 2013. Audit Dvora audítorov odhalil nedostatky v koncepcii, realizácii a monitorovaní opatrenia. Dvor audítorov preto dospel k záveru, že Komisia a členské štáty neriadili kontrolované aspekty podpory na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov efektívne a účinne. S osobitným zreteľom na skutočnosť, že táto podpora by mala byť zachovaná i v ďalšom programovom období, Dvor audítorov vydáva tieto odporúčania.

VÝRAZNÉ NEDOSTATKY V KONCEPCII OPATRENIA

- 55.** Pri audite sa zistili nedostatky v koncepcii opatrenia, čo výrazne bráni jeho úspešnej realizácii, ako je ďalej vysvetlené.
- 56.** Komisia nevykonala žiadnu špecifickú analýzu situácie v odvetví lesného hospodárstva na úrovni EÚ, v ktorej by odôvodnila navrhovanú konkrétnu finančnú podporu na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov súkromných vlastníkov a obcí alebo vymedzila verejný záujem, na ktorý by takáto podpora mohla slúžiť (body 18 až 22).
- 57.** V právnych predpisoch neboli vymedzené hlavné prvky opatrenia, najmä význam „hospodárskej hodnoty lesov“ a čo je to „lesnícky podnik“. Neboli ani stanovené osobitné podmienky, pokiaľ ide o veľkosť, hlavnú hospodársku činnosť alebo právne postavenie potenciálnych príjemcov, aby sa predišlo riziku potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže (body 23 až 25).
- 58.** Členské štáty stanovili veľmi rozdielne veľkosti lesníckych podnikov, pri ktorých prekročení sa vyžadoval plán lesného hospodárstva, od minimálnej veľkosti stanovenej tak, aby sa lesné plochy v rámci plánu riadenia zvýšili, až po taký vysoký prah, že v jednom štáte (Rakúsko) bolo v skutočnosti 99 % súkromných vlastníkov lesov oslobodených od tejto povinnosti (bod 26).

- 59.** Členské štáty taktiež v PRV náležite neopísali potreby. Pri audite sa zistili viaceré prípady nedostatočnej prvotnej analýzy konkrétnych potrieb týkajúcich sa tohto opatrenia alebo aj to, že opatrenie neriešilo žiadne konkrétne alebo naliehavé potreby v členských štátoch (body 28 až 31). Viaceré členské štáty opatrenie ukončili a prerozdělili väčšinu pridelených súm v prospech iných opatrení (bod 32).

ODPORÚČANIE 1

Komisia by mala:

- vymedziť a vyhodnotiť potreby EÚ na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov,
- jasne definovať hlavné prvky, ktoré zabezpečia, že podpora EÚ bude zacielená na riešenie týchto potrieb, a tým vytvárať pridanú hodnotu EÚ.

ODPORÚČANIE 2

Členské štáty by mali:

- vo svojich PRV náležite opísať konkrétne ekonomické potreby a príležitosti týkajúce sa rôznych druhov lesných plôch a príjemcov,
- skvalitniť lesné hospodárstvo vypracovaním plánov lesného hospodárstva pre podstatnú časť lesníckych podnikov a podporou certifikácie lesných plôch.

VÝRAZNÉ NEDOSTATKY VO VYKONÁVANÍ SO ZRETEĽOM NA STANOVENÉ CIELE

- 60.** Pri audite bolo zistené množstvo nedostatkov vo vykonávaní opatrenia (body 33 až 41). Dvor audítorov tak dospel k záveru, že v určitých ohľadoch nebol proces vykonávania primeraný.
- 61.** Konkrétne Dvor audítorov našiel prípady verejnej podpory, ktorá bola v porovnaní so skutočnými potrebami neúmerne vysoká (body 33 až 34). V závislosti od prístupu jednotlivých členských štátov nie sú mnohé projekty, ktoré boli následne financované, v súlade s ustanoveniami opatrenia. Napríklad sa zistilo, že v niektorých prípadoch bola podpora poskytnutá na tovar krátkodobej spotreby a na prevádzkové náklady na výrobu, ako aj to, že prostredníctvom pomoci sa fakticky podporoval výrub stromov (body 35 až 36). Okrem toho členské štáty podporovali v rámci opatrenia 122 operácie, ktoré nezodpovedajú cieľom opatrenia a ktoré by bolo vhodnejšie financovať prostredníctvom iných opatrení s rozdielnymi požiadavkami oprávnenosti a inými, spravidla nižšími mierami financovania podpory (body 37 až 39).
- 62.** Nie všetky investície samy osebe zvyšujú hospodársku hodnotu lesov. Prírodná súvislosť medzi poskytnutou pomocou a možným zvýšením hospodárskej hodnoty lesa sa líšila v závislosti od typu investície (body 40 až 41).

ODPORÚČANIE 3

Členské štáty by mali:

- stanoviť primerané požiadavky, aby bola lesnícka podpora v rámci politiky rozvoja vidieka konzistentná, v súlade s ustanoveniami o štátnej pomoci a maximálne účinná,
- zaviesť náležité postupy na zabezpečenie účinnosti podpory, aby sa skutočne zvýšila hospodárska hodnota lesných plôch v oblastiach, v ktorých sa uskutočnila investícia.

HODNOTENIE ÚČINNOSTI PODPORY NEBOLO USPOKOJIVÉ

- 63.** Dvor audítorov na základe auditu konštatuje, že hodnoteniu účinnosti podpory bránili výrazné nedostatky.
- 64.** Z hľadiska monitorovania je SRMH nevhodný na posúdenie dosahu finančnej podpory v rámci opatrenia 122, pretože podľa ukazovateľov výkonnosti a hodnotiacich otázok zaradených do SRMH nie je možné určiť, či financované investície viedli k zvýšeniu hospodárskej hodnoty lesov, v ktorých boli realizované (body 42 až 46).
- 65.** Členské štáty nestanovili hodnotu lesných plôch pred uskutočnením investície a po nej a nevyžadovali to ani od príjemcov. Skutočnosť, že na úrovni členských štátov alebo na regionálnej úrovni chýbajú hodnotenia skutočného zvýšenia hodnoty lesov, v ktorých bola poskytnutá podpora, sťažuje hodnotenie dosahovania hlavného cieľa opatrenia, a teda aj hodnotenie účinnosti podpory (bod 47).
- 66.** Dvor audítorov zistil, že len niekoľko kontrolovaných projektov zvýšilo hospodársku hodnotu lesov, buď zlepšením hodnoty pôdy (vytvorenie lesných chodníkov a ciest), alebo hodnoty porastov (pestovateľské činnosti ako prerezávanie a preriedovanie).

ODPORÚČANIE 4

Komisia by mala zlepšiť monitorovanie opatrenia, aby zabezpečila, že členské štáty budú opatrenie vykonávať v súlade s konkrétnymi stanovenými cieľmi. Konkrétne by členské štáty mali od príjemcov vyžadovať, aby poskytli podrobné údaje o hodnote svojich lesných plôch pred poskytnutím investičnej podpory a po nej, a povinnosťou riadiacich orgánov by malo byť potvrdenie týchto hodnôt.

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá člen Dvora audítorov Ioannis SARMAS, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 12. júna 2013.

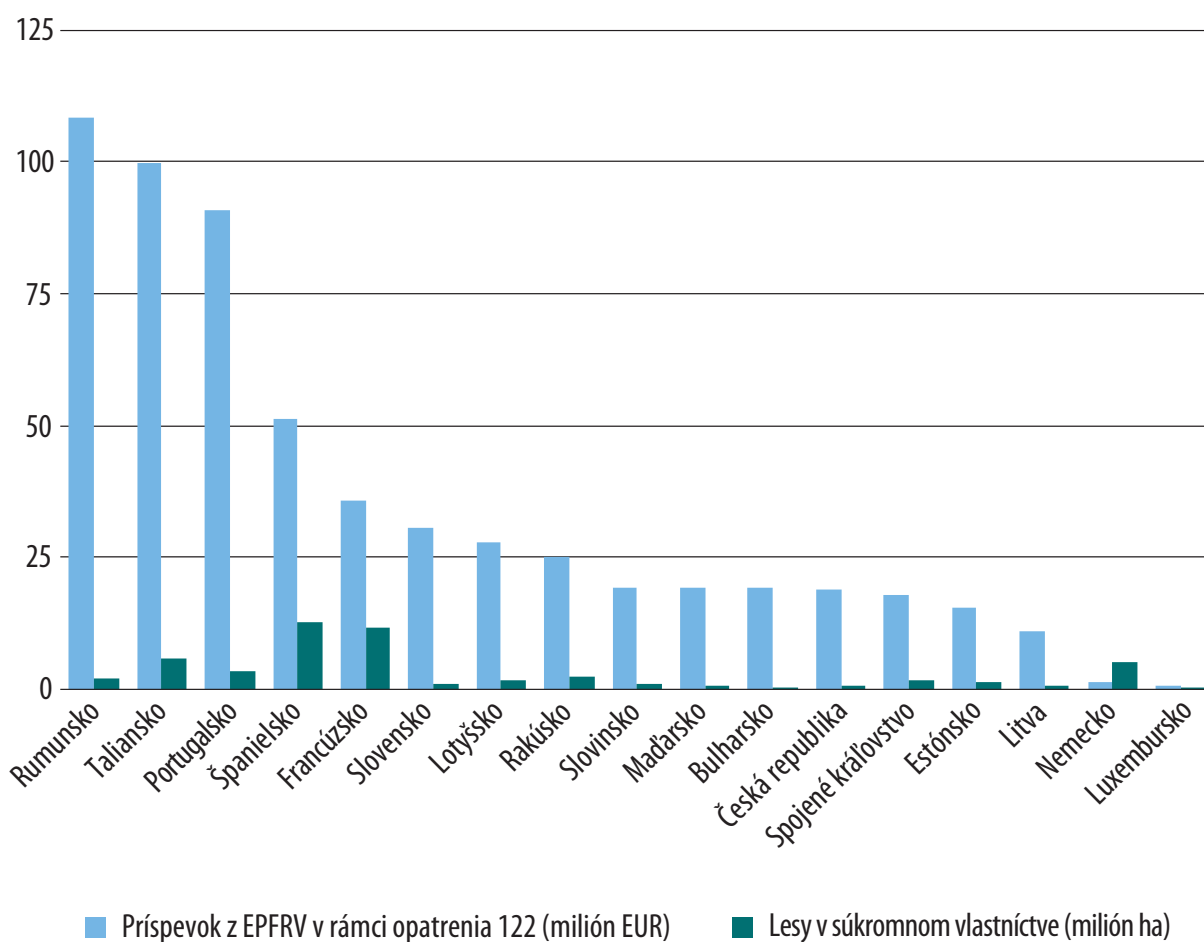
Za Dvor audítorov

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
predseda

PRIDELENIE FINANČNÝCH ZDROJOV NA OPATRENIE 122 A ROZŠÍRENIE LESNÝCH PLÔCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE PODĽA JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

Plánovaný príspevok z EPFRV v rámci opatrenia 122 a lesy v súkromnom vlastníctve podľa členských štátov

PRÍLOHA I

Členský štát	Príspevok z EPFRV na opatrenie 122 plánovaný v prvej verzii PRV na obdobie 2007 – 2013	Príspevok z EPFRV na opatrenie 122 plánovaný v prvej verzii PRV k 31. 12. 2011	Celkové plánované výdavky na opatrenie 122 k 31. 12. 2011	Príspevok z EPFRV k 31. 12. 2011 na nové žiadosti v programovom období 2007 – 2013	Celkové verejné výdavky k 31. 12. 2011 na nové žiadosti v programovom období 2007 – 2013	Les a iné zalesnené plochy	Les v súkromnom vlastníctve
	(1 000 EUR)					(1 000 ha)	
Bulharsko	19 278	9 278	11 597	4 800	6 000	3 927	519
Česká republika	19 158	20 658	27 543	11 438	15 250	2 697	616
Nemecko	1 400	635	847	236	315	11 076	5 368
Estónsko	15 565	15 506	20 674	4 016	5 355	2 350	1 345
Grécko	10 630	0	0	0	0	6 539	845
Španielsko	42 850	51 185	85 533	13 520	25 373	27 747	12 838
Francúzsko	36 220	34 965	67 553	14 904	29 147	17 572	11 841
Taliansko	103 454	96 201	205 976	22 343	48 996	10 916	6 076
Lotyšsko	34 066	14 395	19 431	2 169	2 762	3 467	1 696
Litva	15 375	11 031	14 708	4 276	5 702	2 240	784
Luxembursko	795	795	3 977	50	250	88	46
Maďarsko	8 831	19 289	27 125	9 472	12 806	2 029	861
Rakúsko	26 222	19 817	38 726	14 955	31 693	4 006	2 482
Portugalsko	99 244	64 026	76 915	12 451	16 304	3 611	3 382
Rumunsko	158 692	108 692	133 699	0	0	6 733	2 097
Slovinsko	18 704	19 454	25 939	12 370	16 495	1 274	962
Slovensko	30 720	30 720	41 445	7 987	10 655	1 933	958
Spojené ráľovstvo	11 683	18 081	25 136	2 149	4 118	2 901	1 922
SPOLU	652 887	534 729	826 824	137 137	231 221	111 106	54 638

Zdroj: Vlastný materiál Dvora auditorov vypracovaný na základe údajov od GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a štatistiky lesného hospodárstva, ktorú v roku 2011 vypracoval Eurostat.

ZOZNAM KONTROLOVANÝCH INVESTIČNÝCH PROJEKTOV

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/ spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPRV (EUR)	Kontrola na mieste
ES	1	Pestovateľské činnosti v listnatých a iných porastoch	50,00	104 524,44	56 726,18	32 651,59	Áno
	2	Pestovateľské činnosti v eukalyptových porastoch	33,84	51 517,76	25 758,90	14 826,82	Áno
	3	Preriedovanie a prerezávanie ihličnatých porastov	50,00	92 384,00	55 430,40	31 905,74	Áno
	4	Preriedovanie a prerezávanie ihličnatých porastov	50,00	99 524,00	59 714,42	34 371,62	Áno
	5	Preriedovanie ihličnatých porastov	50,00	87 584,00	52 550,40	30 248,01	Áno
	6	Program komplexného zvýšenia hodnoty a podpory multifunkčnosti	969,10	53 632,59	26 816,30	15 435,46	Nie
	7	Opatrenia na zhodnotenie a podporu multifunkčnej úlohy lesov	947,00	152 913,02	74 615,98	42 948,96	Nie
	8	Vypracovanie technických plánov riadenia zalesnenej pôdy	3 555,06	90 000,00	60 000,00	34 536,00	Nie
	9	Vypracovanie technických plánov riadenia zalesnenej pôdy	6 002,00	150 000,00	90 000,00	51 804,00	Nie
	10	Program komplexného zvýšenia hodnoty a podpory multifunkčnosti	1 410,00	112 916,76	70 150,06	40 378,37	Nie

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPFRV (EUR)	Kontrola na mieste
IT	1	Prerezávanie a vrúbľovanie gaštanov na produkciu plodov	20,57	159 785,99	95 871,59	42 183,5	Áno
	2	Výrezávanie krovin, prerezávanie a vrúbľovanie gaštanov na produkciu plodov	1,36	5 066,64	3 039,98	1 337,59	Áno
	3	Výrezávanie krovin, prerezávanie a vrúbľovanie gaštanov na produkciu plodov, kúpa krovínorezu a reťazovej píly	1,42	15 980,14	9 580,14	4 218,76	Áno
	4	Výrezávanie krovin, prerezávanie a vrúbľovanie gaštanov na produkciu plodov, kúpa strojov na lesné práce a prvotné spracovanie guľatiny	5,81 gaštaný jedle, 59,63 iné stromy	74 476,24	44 685,74	19 661,73	Áno
	5	Prerezávanie a vrúbľovanie gaštanov na produkciu plodov, kúpa strojov na lesné práce	7,05 gaštaný jedle, 59,63 ďalšie stromy	132 117,05	79 270,23	34 878,9	Áno
	6	Renovácia miestnosti v priestoroch poľnohospodárskeho podniku na triedenie a dočasné skladovanie gaštanov, kúpa náradia a strojov na starostlivosť o jedle gaštany	3,54	58 184,32	34 910,59	15 360,66	Áno
	7	Kúpa strojov na lesné práce a prvotné spracovanie dreva (náves, žeriav, traktor, rýpadlo, drvič), ako aj osobných ochranných pracovných prostriedkov (kombinézy, helmy, obuv, rukavice, lekárničky)	243,06	224 108,29	134 465,04	59 164,62	Áno
	8	Kúpa lesného traktora, prerezávanie borovic (<i>pinus pinea</i>)	32,88	286 439,11	171 862,75	75 619,361	Áno
	9	Obnovenie hájov dubu korkového (očistenie od krovin a stromov, prerezávanie)	94,00	389 568,91	230 103,57	101 246,27	Áno
	10	Obnovenie hájov dubu korkového (očistenie od krovin a stromov, prerezávanie), kúpa strojov na lesné práce (rýpadlo, traktor, krovínorez, žeriav, reťazové píly)	5,00 obnovené korkové duby, 931,00 iné zalesnené plochy	331 348,17	198 808,90	43 737,96	Áno

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPFRV (EUR)	Kontrola na mieste
IT	11	Príedovanie umelo vysádzaných lesov borovice čiernej pokročilejšieho veku s cieľom uprednostniť pôvodné jedle strieborné a podporiť prirodzenú regeneráciu lesov v jeho pôvodnom zmiešanom zložení ihličnatých a listnatých stromov	15,32	37 646,46	22 587,88	9 938,67	Áno
	12	Obnova sadu gaštanov (prečistenie, prerezávanie, vrúbľovanie), čiastočná rekonštrukcia poľnohospodárskej budovy, kúpa a inštalácia sušičky gaštanov v budove, vypracovanie plánov lesného hospodárstva	5,00 (gaštaný jedle), 64,00 (iné stromy)	19 603,65	10 835,57	4 767,65	Áno
	13	Príedovanie lesov borovice čiernej asi 50 rokov starých s cieľom podporiť prirodzenú obnovu listnatými druhmi; kúpa strojov (rýpadlo, drvič, štiepkovač)	6,47	99 509,57	57 121,65	25 133,53	Áno
	14	Príedovanie lesov borovice čiernej asi 50 rokov starých s cieľom podporiť prirodzenú obnovu listnatými druhmi; kúpa návesu a navijaka	5,52	47 698,00	28 618,80	12 592,27	Áno
	15	Výstavba a vybavenie pily na výrobu dosiek a pallet	20,00	182 854,26	109 712,57	48 273,53	Áno
	16	Kúpa rýpadla	105,33	104 950,00	62 970,00	27 706,80	Áno
	17	Kúpa lesného žeriava a návesu	105,33	45 208,33	27 125,00	11 935,00	Áno
	18	Kúpa lesného traktora	105,33	35 500,00	21 300,00	9 372,00	Áno
	19	Kúpa strojov (štiepkovač, krovinorez, reťazové pily, navijak) a osobných ochranných pracovných prostriedkov (kombinézy, helmy, obuv, rukavice)	45,00	13 360,00	8 016,00	3 527,04	Áno

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPRV (EUR)	Kontrola na mieste
HU	1	Strojové zariadenie – traktor, nákladné vozidlo, náves, pluh, rozmetač hnojiva	68,41	667 904,00	333 952,00	248 093,00	Áno
	2	Strojové zariadenie – traktor, žeriav, vyvážací traktor, náves	586,91	747 435,00	373 718,00	277 635,00	Áno
	3	Strojové zariadenie – štiepkovač, traktor, žeriav, vyvážací traktor, náves	868,03	1 424 309,00	712 154,00	529 059,00	Áno
	4	Strojové zariadenie – traktor, náves, pluh, podmietač	124,52	443 795,00	221 897,00	164 847,00	Áno
	5	Strojové zariadenie – traktor, pluh	94,30	183 007,00	91 504,00	45 423,00	Áno
	6	Strojové zariadenie – traktor, podmietač, náves	301,73	168 373,00	84 186,00	62 542,00	Áno
	7	Strojové zariadenie – traktor, pluh, podmietač	116,97	837 792,00	418 896,00	311 198,00	Nie
	8	Strojové zariadenie – traktor, podmietač, pluh, náves	51,60	429 535,00	214 768,00	159 551,00	Nie
	9	Strojové zariadenie – traktor, žeriav, vyvážací traktor	2 632,48	656 168,00	328 084,00	243 734,00	Nie
	10	Strojové zariadenie – traktor, pluh, podmietač	66,14	827 713,00	413 853,00	307 451,00	Nie
	11	Strojové zariadenie – traktor, pluh, podmietač, náves	107,75	220 776,00	110 388,00	82 007,00	Nie
	12	Strojové zariadenie – traktor, podmietač, rozmetač hnojiva	625,30	268 519,00	134 259,00	99 741,00	Nie
	13	Strojové zariadenie – traktor, štiepkovač	89,68	430 259,00	215 129,00	159 819,00	Nie
	14	Strojové zariadenie – traktor, pluh, podmietač, náves	162,86	159 228,00	79 614,00	59 145,00	Nie

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/ spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPRV (EUR)	Kontrola na mieste
AT	1	Výsadba vrúb a topolov na poľnohospodárskej pôde pre mladiny s krátkodobým striedaním (3 – 4-ročný cyklus striedania)	0,39	1 170,00	585,00	284,84	Áno
	2	Výsadba listnatých druhov v ihličnatých lesoch poškodených búrkou	10,40	62 400,00	31 200,00	15 150,72	Áno
	3	Preriedovanie ihličnatých porastov do výšky 15 m	7,90	7 260,00	3 630,00	1 767,45	Áno
	4	Výsadba listnatých druhov v ihličnatých lesoch poškodených búrkou	17,47	53 077,59	26 536,00	12 889,84	Áno
	5	Kúpa ťažného zariadenia	6 400,00	44 166,67	15 458,00	7 506,40	Áno
	6	Výpracovanie plánu lesného hospodárstva	1 000,00	36 667,67	18 333,00	8 902,50	Áno
	7	Preriedovanie ihličnatých porastov do 15 metrov	20,00	30 000,00	15 000,00	7 303,50	Áno
	8	Zariadenie na sušenie drevnej štiepky	– ¹	132 443,07	36 000,00	17 481,60	Áno
	9	Štiepkovanie a sušenie topolov z mladiny s krátkodobým striedaním na poľnohospodárskej pôde (3 – 4-ročný cyklus striedania)	2,20	1 900,20	950,00	462,55	Áno

¹ Rakúsko financovalo investície na spracovanie biomasy bez toho, aby od príjemcov žiadalo deklarovat konkrétne zalesnené plochy.

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPRV (EUR)	Kontrola na mieste
AT	10	Výsadba topolov na poľnohospodárskej pôde pre mladinu s krátkodobým striedaním (3 – 4-ročný cyklus striedania)	0,62	1 560,00	780,00	379,78	Áno
	11	Kúpa dopravného kontajnera na drevnú štiepku	– ¹	19 600,00	3 920,00	1 908,65	Áno
	12	Preriedovanie listnatých porastov do výšky 18 metrov	20,00	30 000,00	15 000,00	7 303,50	Áno
	13	Výstavba skladu na drevnú štiepku	– ¹	124 650,67	24 930,00	12 138,42	Áno
	14	Výsadba doplňujúca prirodzenú obnovu, preriedovanie listnatých porastov do výšky 18 metrov, ako aj ihličnatých porastov do výšky 15 metrov	26,50	22 419,40	11 209,00	5 443,09	Áno
	15	Ťažba a štiepkovanie topolov a vrb z mladiny s krátkodobým striedaním na poľnohospodárskej pôde (3 – 4-ročný cyklus striedania)	21,80	20 736,66	10 368,00	5 048,18	Áno

¹ Rakúsko financovalo investície na spracovanie biomasy bez toho, aby od príjemcov žiadalo deklarovat' konkrétne zalesnené plochy.

PRÍLOHA II

Krajina	Číslo projektu	Povaha projektu	Deklarovaná/ spravovaná lesná plocha (ha)	Celková investícia (EUR)	Celkové verejné výdavky (EUR)	Celkový príspevok z ĽPRV (EUR)	Kontrola na mieste
SI	1	Lesný chodník	38,15	15 641,00	7 965,00	5 973,00	Áno
	2	Strojové zariadenie – traktor	23,70	69 510,00	34 550,00	25 913,00	Áno
	3	Lesná cesta	19,82	66 170,00	31 521,00	23 641,00	Áno
	4	Lesná cesta	261,15	40 564,00	20 282,00	15 211,00	Nie
	5	Strojové zariadenie – traktor, kombajn	3,49	230 890,00	138 534,00	103 901,00	Áno
	6	Strojové zariadenie – náves	45,63	45 449,00	5 500,00	4 125,00	Nie
	7	Lesná cesta	24,00	50 654,00	21 106,00	15 829,00	Nie
	8	Strojové zariadenie – kombajn, traktor, vyvážací traktor, nákladné vozidlo so žeriavom/výložníkom	3,30	1 157 730,00	500 000,00	375 000,00	Áno
	9	Lesná cesta	15 350,00	21 752,00	10 876,00	8 157,00	Nie
	10	Strojové zariadenie – traktor	1,70	79 099,00	39 550,00	-29 662,00	Nie

ODPOVEDE KOMISIE

ZHRNUTIE

VI.

Hoci sa mohli podrobnejšie vysvetliť niektoré aspekty tohto opatrenia, zlepšiť vykonávanie a bolo potrebné prekonať problémy súvisiace s monitorovaním a hodnotením, podarilo sa v niektorých prípadoch dosiahnuť lepšie výsledky a vykonávanie.

Okrem toho sa získali poznatky, ktoré sa využijú v nadchádzajúcom období – najmä prostredníctvom usmernení a v rámci procesu programovania.

VII.

Komisia analyzovala situáciu v odvetví lesného hospodárstva v pracovnom dokumente útvarov Komisie z roku 2005, ktorý bol prílohou k oznámeniu o implementovaní stratégie lesného hospodárstva EÚ [referenčný dokument SEK(2005) 333].

Pojem „hospodárska hodnota“ však v týchto právnych ustanoveniach nebol vymedzený. Považoval sa však za dostatočne jasný pojem a na účely monitorovania/hodnotenia bol zachytený vo výslednom ukazovateli „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty“.

Ani pojem „lesnícky podnik“ nebol vymedzený. V budúcnosti môžu byť v tejto súvislosti potrebné ďalšie usmernenia. Komisia okrem toho spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by sa niektoré aspekty mohli vyriešiť prostredníctvom vymedzenia pojmu „les“ v príslušných právnych aktoch.

Konkrétne podmienky týkajúce sa veľkosti, hlavnej činnosti a právneho postavenia príjemcov sa považujú za problematiku, ktorú treba riešiť v rámci individuálnych programov rozvoja vidieka (PRV) na základe analýzy SWOT¹.

Komisia bude v rokovaní o budúcich PRV venovať potrebnú pozornosť otázke plánov lesného hospodárstva a v prípade potreby poskytne usmernenie.

¹ Analýza SWOT: analýza silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb. Každý PRV musí obsahovať analýzu SWOT ako súčasť základu pre plánovanie výdavkov prostredníctvom PRV.

ODPOVEDE KOMISIE

IX.

Komisia sa domnieva, že opatrenie 122 sa v niektorých, nie však všetkých prípadoch, ktoré citoval Dvor audítorov, používalo nesprávne. Vynaloží však potrebné úsilie (a to aj prostredníctvom počiatočného usmernenia), aby sa zabezpečilo, že členské štáty/regióny budú na podporu danej operácie v nasledujúcom období používať správne opatrenie.

Pozri aj odpovede na body 35, 36 a 37, ktoré obsahujú konkrétne príklady týkajúce sa správneho vykonávania všeobecne, a odpovede na body 40 a 42, ktoré obsahujú príklady týkajúce sa používania správneho opatrenia.

Komisia sa domnieva, že v prípadoch, keď bolo použitie opatrenia 122 správne, sa hospodárska hodnota lesov skutočne zvýšila – dokonca aj vtedy, ak sa presná povaha súvislosti medzi pomocou a zvýšením hodnoty lesa líšila v závislosti od typu investície.

Komisia spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by sa v príslušných právnych aktoch mohla objasniť žiaduca súvislosť medzi investíciami do zariadenia a zvýšením hospodárskej hodnoty lesov.

Spoločná odpoveď na body X a XI.

Ukazovatele a hodnotiace otázky súčasného spoločného rámca pre monitorovanie a hodnotenie (SRMH) súvisia s dôvodmi a cieľmi opatrenia a osou, ktorej je súčasťou, a účinne prispievajú k celkovému hodnoteniu opatrenia.

Komisia sa domnieva, že primeranou analýzou príslušných údajov v stanovenom rámci sa môže poukázať na hospodárske zlepšenie, ktoré sa podarilo dosiahnuť na základe investícií podporovaných v rámci tohto opatrenia. Uznáva sa však, že členské štáty zaznamenali pri vykonávaní tejto hospodárskej analýzy určité ťažkosti, v dôsledku čoho Komisia 1) vydala ďalšie usmernenie týkajúce sa súčasného obdobia a 2) preskúmala situáciu s cieľom zlepšiť účinnosť monitorovania a hodnotenia v budúcom období.

Komisia na nasledujúce programové obdobie vypracúva spolu s členskými štátmi SRMH, pomocou ktorého bude možné vyhodnotiť pre každý PRV pokrok dosiahnutý pri vykonávaní na základe spoločne vymedzených cieľových ukazovateľov priorít a cieľových oblastí zvolených pre program. Základom je plán ukazovateľov, v ktorom sa pre každú cieľovú oblasť stanovuje cieľ, plánované výsledky a výdavky na opatrenia, ktoré sa použijú na dosiahnutie všeobecných a konkrétnych cieľov programu. Plán ukazovateľov je presnejším odrazom kvantifikovanej intervenčnej logiky pre každý jednotlivý program ako súčasná nepružná štruktúra osí.

Kvalitatívne hodnotenie opatrenia 122 zohráva spolu s kvantitatívnym hodnotením dôležitú úlohu, keďže v prípade lesného hospodárstva niekedy trvá dlhší čas, kým politické opatrenia povedú k jasne merateľnému účinku, než v prípade poľnohospodárstva.

ODPOVEDE KOMISIE

XII.

Komisia sa domnieva, že tam, kde bolo opatrenie 122 správne použité, sa skutočne zvýšila aj hospodárska hodnota lesa.

Pri posudzovaní prínosu k zvýšeniu hospodárskej hodnoty lesov je potrebné zohľadniť rôzne faktory, napríklad viacúčelovosť a trvalú udržateľnosť.

XIII.

Pokiaľ ide o odporúčanie, aby Komisia vymedzila a vyhodnotila potreby EÚ na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov, ako aj jasne definovala hlavné prvky, Komisia súhlasí, že by mala naďalej vymedzovať a vyhodnocovať potrebu zvýšenia hospodárskej hodnoty lesov v EÚ tak, aby vo všeobecnosti odôvodnila zahrnutie príslušnej podpory do politiky rozvoja vidieka.

Domnieva sa, že dostupné štúdie uvádzajú všeobecné potreby na úrovni EÚ².

² K týmto štúdiám okrem iného patria: „Perspektívy dodávky dreva a ostatných produktov lesného hospodárstva na trh z oblastí s fragmentovanou štruktúrou vlastníckych vzťahov lesa“; http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/supply-wood/index_en.htm; „Príručka pre správny postup udržateľnej mobilizácie dreva v Európa“; http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/forest_brochure_en.pdf; a „Štúdia o účinkoch globalizácie na oživenie lesného hospodárstva EÚ“; http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/viability_forestry/index_en.htm

Komisia sa domnieva, že príslušné vnútroštátne a regionálne orgány by na vnútroštátnej a programovej úrovni mali aj naďalej posudzovať a vymedzovať konkrétnejšie potreby.

Komisia usudzuje, že by mala ďalej vymedzovať základné podmienky oprávnenosti na úrovni EÚ, pričom v jednotlivých PRV by sa mali stanoviť presnejšie podmienky oprávnenosti a výberové kritériá. Je presvedčená, že jej návrhy politiky v oblasti rozvoja vidieka na obdobie po roku 2013 sa riadia týmto prístupom. Komisia by však v tejto oblasti mala poskytnúť ďalšie usmernenie.

Komisia spolu s Radou a Európskym parlamentom takisto prešetří, do akej miery by sa v príslušných právnych aktoch mohla objasniť žiaduca súvislosť medzi investíciami do zariadenia a zvýšením hospodárskej hodnoty lesov.

Pokiaľ ide o odporúčanie, aby členské štáty vo svojich PRV náležite opísali konkrétne ekonomické potreby a príležitosti týkajúce sa rôznych druhov lesných plôch a príjemcov, ako aj skvalitnili lesné hospodárenie, Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Komisia súhlasí s tým, že sú potrebné primerané opisy. Požadovaná úroveň podrobností, pokiaľ ide o druhy plôch a príjemcov, sa môže na jednotlivých územiach PRV líšiť.

Komisia sa domnieva, že primeraný podiel lesov podporovaných prostredníctvom opatrenia by mal podliehať plánu lesného hospodárstva. Tento „primeraný podiel“ by sa mal stanoviť v rámci procesu programovania.

ODPOVEDE KOMISIE

Pokiaľ ide o odporúčanie, aby členské štáty stanovili požiadavky týkajúce sa konzistentnosti podpory lesného hospodárstva a zaviedli náležité postupy na zabezpečenie účinnosti tejto podpory, aby sa zvýšila hospodárska hodnota lesných plôch, Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Komisia na nasledujúce programové obdobie vypracúva spolu s členskými štátmi SRMH, pomocou ktorého bude možné vyhodnotiť pre každý PRV pokrok dosiahnutý pri vykonávaní na základe spoločne vymedzených cieľových ukazovateľov priorit a cieľových oblastí zvolených pre program. Základom je plán ukazovateľov, v ktorom sa pre každú cieľovú oblasť stanovuje cieľ, plánované výsledky a výdavky na opatrenia, ktoré sa použijú na dosiahnutie všeobecných a konkrétnych cieľov programu. Plán ukazovateľov je presnejším odrazom kvantifikovanej intervenčnej logiky pre každý jednotlivý program ako súčasná nepružná štruktúra osi.

Kvalitatívne hodnotenie opatrenia 122 môže spolu s kvantitatívnym hodnotením zohrávať významnú úlohu, keďže niekedy trvá dlhší čas, kým politické opatrenia v prípade lesného hospodárstva povedú k jasne merateľnému účinku, než v prípade poľnohospodárstva.

Pokiaľ ide o odporúčanie, aby Komisia zlepšila monitorovanie opatrenia, Komisia súhlasí s tým, že príjemcovia by mali byť povinní poskytovať údaje. Môže však ísť iba o veľmi základné údaje, ktoré bude potrebné do veľkej miery spracovať, aby z nich bolo možné vyvodiť závery týkajúce sa zvýšenia hodnoty.

V snahe zostaviť ukazovatele výsledkov, napríklad „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty“ boli členské štáty vyzvané³, aby v prípade schválenia žiadosti zhromažďovali od podporovaných podnikov relevantné informácie o hrubej pridanej hodnote, a to dva roky po ukončení investície s cieľom zohľadniť v čo najväčšej miere dlhodobý účinok týchto investícií.

³ Pracovný dokument s usmerneniami pre členské štáty pre výsledný ukazovateľ „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty“: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=84053593-C697-FF89-ED5C-51797D9754FD

V praxi však bolo pre riadiace orgány zložité zhrnúť všetky potrebné údaje a vykonať analýzu potrebnú na stanovenie hodnôt pre tieto typy ukazovateľov výsledkov v rámci ich pravidelného monitorovania. V nasledujúcom programovom období budú preto úlohu stanovenia hodnôt pre tento ukazovateľ vykonávať radšej hodnotitelia programu.

Komisia to považuje za uskutočniteľný a vhodný prístup.

POZNÁMKY

20.

Komisia pri vypracúvaní opatrení v oblasti lesného hospodárstva vychádzala z dostupnej analýzy.

Jedným z hlavných zdrojov bol pracovný dokument útvarov Komisie tvoriaci prílohu k oznámeniu o implementovaní stratégie lesného hospodárstva EÚ z 10. marca 2005 [SEK(2005) 333], v ktorom sa vymedzili potreby a strategické ciele.

Pozri bod 30 a súvisiace poznámky pod čiarou.

21.

Stanoviská, na ktoré Dvor audítorov odkazuje, neboli v roku 2004 k dispozícii. Hlavná téma týchto stanovísk však už bola obsiahnutá v Stratégii lesného hospodárstva EÚ [KOM (1998) 649] a následného súvisiaceho uznesenia Rady 99C56, ktoré boli k dispozícii v roku 2004.

V tejto stratégii sa, okrem iného, stanovuje podiel lesov v súkromnom vlastníctve v EÚ (ktorý tvorí 65 % celkovej lesnej plochy), počet súkromných vlastníkov a výsledná miera fragmentácie.

V návrhu nariadenia Komisie týkajúcom sa rozvoja vidieka po roku 2013 bolo zohľadnené stanovisko Stáleho lesníckeho výboru z roku 2009 a správa Európskeho parlamentu z roku 2006 s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

ODPOVEDE KOMISIE

22.

V PRV Toskánska sa zreteľne uvádza, že podporu môžu získať iba lesy, ktoré vlastní súkromní vlastníci alebo ich združenia, alebo obce a ich združenia.

Nárok na podporu v prípade lesov, ktoré sú vo vlastníctve štátu alebo regiónu, ktoré však spravujú iné subjekty, je predmetom rozpravy v prebiehajúcich formálnych rokovaníach o budúcej SPP.

23.

V lesníckej vede a praxi je pojem „hospodárska hodnota lesov“ všeobecne uznávaný, rovnako ako súbor činností vedúci k jej pravdepodobnému dlhodobému zvyšovaniu. Členské štáty môžu tento súbor činností prispôbiť vlastným okolnostiam.

Určité naznačenia k tomu, aké typy projektov možno financovať v rámci zvyšovania hospodárskej hodnoty lesov, sú uvedené v úvodnej vete článku 20 písm. b) nariadenia 1698/2005, v ktorej sa odkazuje na „reštrukturalizáciu a rozvoj fyzického potenciálu a podporu inovácií“.

„Potenciálny“ stav hospodárskej hodnoty lesa môže závisieť od prípadného využívania lesa, ako aj jeho sociálno-hospodárskeho a technologického prostredia. To svedčí proti príliš úzkemu vymedzeniu pojmu „hospodárska hodnota“. V spoločnom rámci pre monitorovanie a hodnotenie sa nakoniec stanovuje výsledný ukazovateľ „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty v podporovaných podnikoch“. Prispieva to k predstave o tom, čo by sa prostredníctvom tohto opatrenia malo dosiahnuť.

24.

V budúcnosti môžu byť potrebné doplňujúce usmernenia k pojmu „lesnícky podnik“.

Pokiaľ sa toto zariadenie používa prevažne na účely riadenia podniku investorov a nadmerná kapacita nie je taká, aby naznačovala neprimeraný nákup na tento účel, táto investícia by sa mala považovať za investíciu uskutočnenú na úrovni podniku.

Komisia spolu s Radou a Európskym parlamentom takisto prešetrí, do akej miery by sa v príslušných právnych aktoch mohla objasniť žiaduca súvislosť medzi investíciami do zariadenia a zvýšením hospodárskej hodnoty lesov.

Pozri odpoveď na bod 35 v súvislosti s Maďarskom.

25.

Komisia sa domnieva, že opatrenie 123 vyžaduje odlišný prístup, pretože zavedené veľké spoločnosti pôsobiace v oblasti spracovania a uvádzania na trh by bežne nemali mať osobitné ťažkosti pri získavaní kapitálu potrebného na užitočné investície do uvedených činností.

Naopak, Komisia zastáva názor, že v súvislosti s veľkosťou príjemcov, ktorým by sa podľa opatrenia 122 mohla vyplatiť podpora, nie sú potrebné žiadne priame obmedzenia.

Pokiaľ ide o zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov, podpora je často potrebná pre veľkých, ako aj pre malých príjemcov, keďže príslušné operácie podporované v rámci opatrenia 122 často nie sú z krátkodobého hľadiska ziskové, dokonca ani v prípade veľkých príjemcov.

Hospodárska hodnota a výkonnosť podniku závisia okrem veľkosti od mnohých faktorov. Hodnotenie toho, ktoré kategórie lesa by sa mali alebo nemali podporovať (a to aj z hľadiska veľkosti) sa preto najlepšie vykonáva na úrovni PRV.

Dokonca sa očakáva, že členské štáty a regióny podľa potreby stanovia v rámci tohto opatrenia ďalšie podmienky oprávnenosti na podporu v rámci svojich programov v závislosti od okolností v danej programovej oblasti.

Pokiaľ ide o konkrétny prípad Švédska, Komisia odkazuje Dvor audítora na svoju odpoveď na bod 24 o nezvyčajne priaznivých podmienkach, ktoré má Švédsko v odvetví lesného hospodárstva.

ODPOVEDE KOMISIE

27.

Komisia počas rokovania o PRV objasnila zamýšľaný význam príslušného ustanovenia článku 18 nariadenia (ES) 1974/2006.

Spočíva v tom, že nemožno poskytovať podporu na opätovnú výsadbu rovnakých druhov drevín a rovnakú skladbu. Ide o bežnú prax v komerčnom lesníctve, ktorá v porovnaní so situáciou pred výrubom nevedie k dostatočne vysokému zvýšeniu hodnoty lesa.

Na druhej strane sa zamýšľa, že významná reštrukturalizácia lesa alebo zmena zloženia druhov, ktoré povedú k zvýšeniu hodnoty, by mali byť oprávnené na podporu.

28.

Požiadavka optimalizácie pridelovania zdrojov sa v právnych predpisoch výslovne neuvádza, napriek tomu je v nich implicitne zahrnutá.

Členské štáty okrem analýzy uvedenej v PRV poskytli vo svojich národných strategických plánoch aj analýzu svojej situácie. V niekoľkých prípadoch sa vo svojich národných lesníckych programoch/plánoch alebo podobných nástrojoch odvolávali na tieto plány ako na hlavný základ svojich politik v oblasti lesného hospodárstva.

29.

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Orgány Maďarska⁴, Toskánska⁵, Slovinska⁶, Rakúska⁷ a Galície⁸ vynaložili primeranú snahu o náležité konkrétne vymedzenie potrieb, čo umožnilo prepojenie s opatrením 122.

⁴ Pokiaľ ide o Maďarsko, v NPRVM (novom programe rozvoja vidieka pre Maďarsko) sa uvádza: „Z dôvodu nedávnej privatizácie lesov (sprivatizovalo sa 40 % lesov) preto medzi najnaliehavejšie potreby patrí modernizácia strojov a zariadení súkromných lesov.“ V NPRVM sa preto stanovujú osobitné potreby v prípade súkromných lesov a ciele na podporu súkromných lesov s rozlohou minimálne 50 ha, v ktorých je zabezpečené lesné hospodárstvo založené na pláne lesného hospodárstva.

⁵ Pokiaľ ide o Taliansko (Toskánsko), mnohé z príslušnej analýzy sa vlastne nachádza v súvisiacom národnom strategickom pláne (NSP). Národný strategický plán Talianska obsahuje jasnú analýzu SWOT o lesoch a stanovuje sa v ňom súbor súvisiacich cieľov, napr. podpora úspory energie, modernizácia strojov a zariadení súkromných lesov, ktoré majú jasnú súvislosť s opatrením 122.

⁶ Pokiaľ ide o Slovinsko, PRV obsahuje podrobnú „analýzu situácie s ohľadom na silné a slabé stránky“ so zreteľom na odvetvie lesného hospodárstva (kapitola 3.1.2). Je zameraná na špecifická odvetvia lesného hospodárstva v Slovinsku a navrhujú sa v nej zlepšenia. Pre toto odvetvie je príznačná nízka pracovná výkonnosť a situácia v lesníctve sa môže zlepšiť na základe lepšej dostupnosti lesov, napr. vybudovaním lesných ciest a chodníkov. Nedostatočná a neprimeraná infraštruktúra a nedostatočné zariadenia na vykonávanie lesníckych prác sa uvádzajú ako dôvody vysokých nákladov na obhospodarovanie.

⁷ Pokiaľ ide o Rakúsko, v PRV sa uvádzajú tieto potreby: a) zvýšiť hospodársku a ekologickú hodnotu lesov posilnením ich zmiešaného zloženia (kapitola 3.1.3, s. 34); b) podporiť konkurencioschopnosť odvetvia lesného hospodárstva (kapitola 3.2.2.1, s. 63). Dosiadne sa to zvýšením dostupnosti surového dreva a následne aj zvýšením dodávok energie. Zistilo sa, že opatrenie 122 uvedené v tabuľke na strane 64 (SWOT) bolo vynechané z dôvodu redakčnej chyby. Napraví sa to jeho zahrnutím v rámci nasledujúcej úpravy programu.

⁸ Pokiaľ ide o Galíciu, osobitné potreby v odvetví lesného hospodárstva, ktoré boli zistené v analýze SWOT, napríklad malý hospodársky rozmer lesných podnikov (s. 45 PRV) priamo súvisia s opatrením 122, ktoré sa tým zaoberá. Potreba zvýšenia hospodárskeho rozmeru lesov je jednoznačne stanovená v odôvodnení pre použitie opatrenia 122.

ODPOVEDE KOMISIE

30.

Komisia zastáva názor, že potreby a príležitosti boli dostatočne jasne opísané na to, aby bolo programové opatrenie 122 primerané a možné v každom prípade, aj keď predmetné analýzy mohli byť v niektorých prípadoch lepšie.

Rámček 1

Pokiaľ ide o Slovinsko: v jeho PRV sa v odvetví lesného hospodárstva jednoznačne zistilo niekoľko nedostatkov. K príčinám nedostatočného využívania hospodárskeho potenciálu lesov patria napríklad zariadenia s nízkymi technickými normami a nedokonalé pracovné postupy. Otvorenie/lepšie sprístupnenie lesov je opísané ako príležitosť znížiť náklady na ťažbu dreva a prispieť tak k zvýšeniu príjmov z lesov.

Pokiaľ však ide o samostatnú analýzu potrieb na základe typov príjemcov, nešlo o právnu požiadavku a Slovinsko takúto analýzu nepredložilo.

Hoci tieto nedostatky neboli v rakúskom PRV výslovne uvedené, zistili sa v prípade Rakúska nedostatky ako: obmedzená rentabilita malých lesov a nízka dostupnosť biomasy. V dôsledku toho sa znižuje potenciál konkurencieschopnosti. Riadiaci orgán na základe skúseností získaných z predchádzajúceho programového obdobia očakáva, že sa to bude týkať približne 50 000 ha.

Tento nedostatok sa napraví ich zahrnutím v rámci nasledujúcej úpravy programu.

31.

Komisia sa domnieva, že informácie získané pri vypracúvaní správy o vykonávaní stratégie lesného hospodárstva EÚ, na základe priebežnej diskusie so zástupcami zúčastnených strán (napr. prostredníctvom Poradnej skupiny pre lesné hospodárstvo a korok) a sledu bilaterálnych rokovaní s členskými štátmi a regiónmi poskytlí vhodný základ na schválenie programov rozvoja vidieka.

Pozri tiež odpoveď na bod 30.

32.

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Mali by sa zohľadniť rôzne aspekty v súvislosti s konkrétnymi prípadmi Bulharska⁹ (ktoré oznámilo určité výdavky), Rumunska¹⁰ a Grécka¹¹.

⁹ Pokiaľ ide o **Bulharsko**, v 4. štvrtroku 2011 predstavovali výdavky z EPFRV 4,8 milióna EUR, ktorých priznanie bolo útvarami Komisie doručené 10. januára 2012, pričom lehota na podanie priznania bola koncom januára. Orgány Bulharska majú v úmysle previesť viac ako 80 % rozpočtu vyčleneného na opatrenie 122 na ďalšie opatrenia PRV (pričom na základe 7. úpravy PRV sa asi 50 % pôvodného rozpočtu vyčleneného na opatrenie 122 previedlo na ostatné opatrenia, ale na základe 8. úpravy PRV Bulharska sa pre záručný fond vyhradilo 6 miliónov EUR verejných výdavkov, ktoré sa vzťahujú aj na opatrenie 122, takže tieto prostriedky zostanú vyhradené pre opatrenie 122 a neprevedú sa na iné opatrenia). Napriek naliehavej potrebe zlepšiť hospodársku hodnotu súkromných a obecných lesov v Bulharsku bola realizácia opatrenia 122 zložitá z nasledujúcich dôvodov. Po prvé, **takmer 80 % bulharských lesov je vo vlastníctve štátu, a preto nie sú oprávnené na podporu v rámci opatrenia 122.** Bulharské orgány v prípade zvyšných 20 % uviedli nasledujúce dôvody slabého záujmu o toto opatrenie: a) 90 % lesov vrátených súkromným vlastníkom je v danej oblasti menších ako 1 ha, a preto majú nárok iba na veľmi nízku úroveň podpory; b) vlastníci zvyčajne žijú ďaleko od svojich lesov a prejavujú o ne malý záujem; c) hlavné potreby združenia vlastníkov lesov pokrýva podpora získaná v rámci opatrenia 1.4 bulharského programu SAPARD; d) obce vlastníace lesy uprednostňujú prípravu projektov v rámci opatrení 321 a 322; príležitosti vyplývajúce z opatrenia 122 preto pre ne nie sú také zaujímavé; e) čas potrebný na spracovanie niekoľkých doručených žiadostí odradil ostatných potenciálnych príjemcov od podania žiadosti.

¹⁰ **Rumunsko** nevykázalo do konca roka 2011 žiadne výdavky. Keďže realizuje svoj prvý PRV po prístupí, musí zaviesť niekoľko nových opatrení. Prvý výzvu na podávanie žiadostí v rámci opatrenia 122 vyhlásilo v roku 2012.

¹¹ Dňa 10. januára 2011 bola prijatá nová úprava **gréckeho** programu a Grécko sa rozhodlo nevyužiť podporu EÚ na opatrenie 122.

ODPOVEDE KOMISIE

33.

Komisia bude podrobnejšie analyzovať body, na ktoré poukázal Dvor audítorov.

Niektoré typy strojov sú veľmi drahé a návratnosť investícií je pri nich až dlhodobá, čo je fakt, ktorý odvetvie lesného hospodárstva akceptuje.

Je preto ťažké stanoviť prísne pravidlá týkajúce sa proporcionality na úrovni EÚ. V rámci procesu rokovaní o programe je potrebné rozhodnúť o tom, či je obmedzenie finančných prostriedkov v závislosti od veľkosti podniku primerané so zreteľom na charakteristiky programovej oblasti¹².

Na odstránenie problémov v prípade Maďarska a Rakúska sa prijali opatrenia.

Pozri tiež pripomienku týkajúcu sa subsidiarity v odpovedi na bod 32.

34.

V Maďarsku pred rokom 2010 to tak skutočne bolo. Riadiaci orgán zmenil v roku 2010 kritériá oprávnenosti, aby bola podpora úmerná veľkosti zaregistrovaných lesných plôch, a znížil maximálnu podporu na každú žiadosť.

¹² Pokiaľ ide o konkrétny prípad Maďarska, pozri odpoveď na bod 37.

Pokiaľ ide o konkrétny prípad Slovinska: slovinský PRV obsahuje požiadavku, aby bola podpora určená pre investície do výstavby alebo obnovy lesných ciest v súlade s platným plánom lesného hospodárstva a aby bola podpora určená pre investície do výrubu a ťažby dreva a lesných chodníkov v súlade s lesným pestovateľským plánom.

V Rakúsku sú príjemcovia opatrenia 122 vymedzení v PRV ako vlastníci lesov, ich združenia a obce. V prípade podpory pre združenia vlastníkov lesov nemôže združenie ako také vlastniť žiadnu konkrétnu lesnú plochu. Každý člen združenia musí byť vlastníkom lesa v súlade so znením článku 27 nariadenia (EÚ) č. 1698/2005. Typ príjemcov sa podrobnejšie vysvetlil, pričom sa pri príležitosti druhej úpravy programu odstránil pojem „ostatní príjemcovia“. Oznámenie KOM o schválení zmeny tohto programu bolo Rakúsku zaslané 27. apríla 2009 (ARES (2009) 79362).

35.

Taliansko (Toskánsko): pripomienka bola zohľadnená. Program rozvoja vidieka pre Toskánsko na roky 2007 – 2013 bol zodpovedajúcim spôsobom upravený 11. decembra 2012.

36.

Komisia sa domnieva, že investície nemusia slúžiť výhradne na účely konkrétneho lesníckeho podniku, aby boli oprávnené na získanie podpory, aj keď by mali byť pre tento podnik vyhradené aspoň čiastočne.

Pozri aj odpoveď na bod 24.

Pokiaľ ide o Maďarsko, v rámci opatrenia 122 sa podporuje iba nákup strojov vlastníckmi lesov, ktorí vykonávajú lesnícke činnosti na základe plánu lesného hospodárstva na ploche najmenej 50 ha lesa. Podľa názoru Komisie používali príjemcovia stroje na svojich lesných plochách, aj keď možno nie výhradne, ale mala by existovať súvislosť s lesnou plochou.

ODPOVEDE KOMISIE

38.

Komisia poznamenáva, že mnohé z týchto strojov sa môžu používať v lesnom hospodárstve aj v poľnohospodárstve. Komisia sa domnieva, že tieto stroje by nemali byť vylúčené z investičnej podpory len preto, že sa okrem lesných pestovateľských činností využívajú aj v oblasti poľnohospodárstva.

(Na druhej strane, investície do strojov, ktoré sa môžu využívať len v poľnohospodárstve, by sa nemala vzťahovať podpora v rámci opatrenia 122.)

Pokiaľ ide o konkrétny prípad Maďarska: v roku 2010 sa orgány Maďarska rozhodli upraviť zoznam oprávnených strojov, a to jeho obmedzením iba na stroje určené pre oblasť lesného hospodárstva.

Pokiaľ ide o konkrétny prípad Toskánska, pozri odpoveď na bod 50. Investície možno vynaložiť na úrovni lesníckych podnikov a v súvislosti s lesnými plochami, pretože gaštany sú lesná plodina. Tieto investície takisto prispievajú k zvýšeniu hodnoty lesa. Komisia sa domnieva, že tieto investície môžu byť oprávnené na podporu v rámci opatrenia 122. Komisia berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov a bude sa usilovať túto situáciu podrobnejšie objasniť.

39.

Komisia vo všeobecnosti poznamenáva, že v súvislosti s vymedzením hraníc medzi opatreniami 122 a 123 nastali problémy týkajúce sa právneho výkladu.

Navrhla, aby sa tieto dve opatrenia v období po roku 2013 zlúčili.

41.

Niektoré stroje možno používať v lesnom hospodárstve aj v poľnohospodárstve. Skutočnosť, že stroj by sa mohol využívať aj v oblasti poľnohospodárstva, by nemala viesť k tomu, že jeho nákup nebude oprávnený na podporu v rámci opatrenia 122, ak sa bude môcť využívať na lesnícke práce. Tento prístup by niektoré subjekty mohli nútiť k nákupu dvoch strojov namiesto jedného, čo by bolo neefektívne.

Pokiaľ ide o konkrétny prípad Maďarska: v roku 2010 sa orgány Maďarska rozhodli upraviť zoznam oprávnených strojov, a to jeho obmedzením iba na stroje určené pre oblasť lesného hospodárstva.

43.

Ukazovatele nie sú stanovené iba na základe usmernení, ale sú zahrnuté aj do vykonávacieho nariadenia (príloha VIII k nariadeniu č. 1974/2006).

Ukazovatele výsledkov sa nestanovujú pre opatrenia, ale na úrovni osi so zreteľom na skutočnosť, že ide o výsledky vyplývajúce zo spoločného pôsobenia škály opatrení.

44.

V prípade cieľov vymedzených na úrovni osi¹³ ide o kombináciu opatrení (vrátane opatrenia 122), ktoré v konečnom dôsledku umožnia dosiahnutie stanovených cieľov.

Účelom ukazovateľov výstupu nie je merať plnenie cieľov. Používajú sa na meranie činností, ktoré sa zrealizovali priamo na úrovni opatrenia.

Ukazovateľmi výsledkov sa meria na úrovni osi priamy a okamžitý účinok intervencií a sú výsledkom niekoľkých opatrení.

Na úrovni PRV merajú objektívne výsledky hodnotitelia, ktorí využívajú najmä spoločné ukazovatele vplyvu doplnené širokou škálou analýz a postupov (doplňujúce ukazovatele, porovnávacie metodiky, vzorky atď.).

46.

Hodnotiace otázky sa týkajú priamo podstaty a konkrétnych cieľov opatrenia, ako sa uvádza v odôvodnení 22 nariadenia č. 1698/2005 a v usmerňujúcej poznámke E príručky SRMH. Spoločne pokrývajú rozsah pôsobnosti opatrenia a jeho činnosti.

Treba poznamenať, že otázky týkajúce sa trvalo udržateľného obhospodarovania lesov sú relevantné pre všetkých príjemcov.

¹³ Cieľom osi 1 je konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podporovaním reštrukturalizácie, rozvoja a inovácie.

ODPOVEDE KOMISIE

47.

Predpokladá sa, že členské štáty alebo regióny sledujú zvýšenie hrubej pridanej hodnoty, pričom sa v tejto súvislosti vyskytli ťažkosti (napr. pri zhromažďovaní údajov).

Komisia podnikla kroky na riešenie tohto problému a v pracovnom dokumente z marca 2010 poskytla usmernenia k vymedzeniu a metodike, ktoré sa majú použiť na meranie tohto ukazovateľa. Komisia navyše v dôsledku nedostatku dostupných kvantitatívnych údajov pre priebežné hodnotenie zaslala v roku 2011 list, v ktorom riadiaci orgán Galície (a ostatné programy) vyzvala, aby zaviedli všetky potrebné systémy na zber údajov z monitorovania tak, aby bolo možné merať výsledky a účinky tohto programu.

Tieto systémy môžu zahŕňať iné prístupy ako jednoducho sa príjemcov spýtať na hodnotu ich lesov pred investíciou a po nej, keďže pre príjemcov je veľakrát zložité poskytnúť relevantné informácie v takejto priamej forme.

Komisia takisto zdôrazňuje, že bez ohľadu na to, aké problémy mohli súvisieť s hodnotením zvýšenia hrubej pridanej hodnoty, hodnotenia *ex ante* o tom, aké typy postupov zvyšujú hodnotu lesa, možno vykonať na základe podložných skúseností v oblasti lesnej vedy.

Slovinsko a Rakúsko zaviedli v rámci priebežného hodnotenia postupy, ktorých účelom bolo stanoviť účinok opatrenia 122 na hospodársku hodnotu lesov.

49.

Pokiaľ ide o investície, ktoré sa údajne týkali „poľnohospodárstva“, Komisia zastáva názor, že investície týkajúce sa gaštanov sa nemusia nevyhnutne považovať za „poľnohospodárske“ a môžu zvýšiť hodnotu lesov, keďže gaštany rastú na stromoch a tieto stromy môžu byť súčasťou lesa. Ak však predmetné gaštany nepochádzajú z lesa ale zo sadu, išlo by skutočne o „poľnohospodársku“ investíciu.

Komisia zvažuje, či bude v tejto súvislosti a v prípade podobných otázok potrebné ďalšie usmernenie v budúcnosti. Zároveň spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by sa tieto otázky mohli vyriešiť prostredníctvom vymedzenia pojmu „les“ v príslušných právnych aktoch.

Pokiaľ ide o spracovanie a uvádzanie na trh, Komisia konštatuje, že v niektorých prípadoch je ťažké stanoviť jasnú deliacu čiaru medzi činnosťami v oblasti preriedovania/výrubu a činnosťami v oblasti spracovania/uvádzania na trh.

Napríklad nákup a využívanie zaradenia na štiepkovanie môže napomôcť dodať pôde organické látky a znížiť riziko požiarov a škodcov, čo by zvýšilo hodnotu lesa. Ak je zariadenie vhodné na tieto účely, považuje sa za oprávnené na poskytnutie pomoci. Na nákup zariadenia na účely výroby drevnej štiepky na palivo by sa nemala vzťahovať podpora v rámci opatrenia 122.

Komisia navrhla zlúčiť po roku 2013 súčasné opatrenia 122 a 123.

Pokiaľ ide o prevádzkové náklady a spotrebný tovar, Komisia odkazuje Dvor audítorov na svoju odpoveď na bod 35.

Pri posudzovaní prínosu k zvýšeniu hospodárskej hodnoty lesov je potrebné zohľadniť rôzne faktory, napríklad viacúčelovosť a trvalú udržateľnosť.

52.

Rozhodnutia o tom, ktoré konkrétne kategórie súkromných vlastníkov sa majú podporiť, patria do procesu formulovania príslušného PRV/rokovania o príslušnom PRV na základe analýzy SWOT týkajúcej sa danej programovej oblasti.

Spoločná odpoveď na body 52 a 53.

Zlúčenie viacerých opatrení zo súčasného obdobia do jedného opatrenia, ako to navrhla Komisia, poskytuje lepší prehľad.

Najmä opatrenia 122 a 123 zo súčasného obdobia sa zlúčia do jedného „čiastkového opatrenia“ s jedným súborom maximálnej intenzity pomoci namiesto dvoch.

ODPOVEDE KOMISIE

Napriek tomu však nie je vhodné stanoviť rovnaké podmienky pre všetky čiastkové opatrenia v oblasti lesného hospodárstva: z hľadiska svojho obsahu a príslušných kategórií príjemcu sú príliš odlišné.

Komisia sa vo všeobecnosti domnieva, že tam, kde sa vyskytujú problémy, možno ich v zásade riešiť pomocou usmernení, zlúčením súčasných opatrení 122 a 123 a venovaním väčšej pozornosti určitým otázkam počas procesu programovania.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

54.

Hoci niektoré aspekty tohto opatrenia sa mohli podrobnejšie vysvetliť riadiacim orgánom, mohlo sa zlepšiť vykonávanie a bolo potrebné prekonať problémy súvisiace s monitorovaním a hodnotením, podarilo sa v niektorých prípadoch dosiahnuť lepšie výsledky a vykonávanie.

Okrem toho sa získali poznatky, ktoré sa využijú v nadchádzajúcom období – najmä prostredníctvom usmernení a v rámci procesu programovania.

55.

Komisia sa domnieva, že pokiaľ sa vyskytujú problémy, možno ich v prvom rade riešiť pomocou usmernení, zlúčením súčasných opatrení 122 a 123 a venovaním väčšej pozornosti určitým otázkam počas procesu programovania.

Komisia však spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by bolo možné riešiť určité otázky v príslušných právnych aktoch vymedzením pojmu „les“, ako aj jednoznačnejším objasnením vzťahu medzi investíciami do zariadení a zvýšením hospodárskej hodnoty lesov.

56.

Komisia analyzovala situáciu v odvetví lesného hospodárstva v pracovnom dokumente útvarov Komisie z roku 2005, ktorý bol prílohou k oznámeniu o implementovaní stratégie lesného hospodárstva EÚ [referenčný dokument SEK(2005) 333], v ktorom sa určili potreby a strategické ciele.

Komisia práve preskúmava stratégiu lesného hospodárstva EÚ z roku 1998. Prijatie „Oznámenia Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov; Spolu s našimi lesmi: nová stratégia lesného hospodárstva EÚ“ je naplánovaná na rok 2013 a v oznámení a pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý bude prílohou k oznámeniu, sa poskytne analýza odvetvia lesného hospodárstva EÚ na úrovni EÚ.

ODPOVEDE KOMISIE

57.

V lesníckej vede a praxi je pojem „hospodárska hodnota lesov“ všeobecne uznávaný, rovnako ako súbor činností vedúci k jej pravdepodobnému dlhodobému zvyšovaniu. Členské štáty môžu tento súbor činností prispôbiť vlastným okolnostiam.

Určité naznačenia k tomu, aké typy projektov možno financovať v rámci zvyšovania hospodárskej hodnoty lesov, sú uvedené v úvodnej vete článku 20 písm. b) nariadenia 1698/2005, v ktorej sa odkazuje na „reštrukturalizáciu a rozvoj fyzického potenciálu a podporu inovácií“.

„Potenciálny“ stav hospodárskej hodnoty lesa môže závisieť od prípadného využívania lesa, ako aj jeho sociálno-hospodárskeho a technologického prostredia. To svedčí proti príliš úzkemu vymedzeniu pojmu „hospodárska hodnota“.

V spoločnom rámci pre monitorovanie a hodnotenie sa napokon stanovuje výsledný ukazovateľ „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty v podporovaných podnikoch“. Prispieva to k predstave o tom, čo by sa prostredníctvom tohto opatrenia malo dosiahnuť.

V budúcnosti môžu byť potrebné doplňujúce usmernenia k pojmu „lesnícky podnik“. Komisia okrem toho spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by sa niektoré aspekty mohli vyriešiť prostredníctvom vymedzenia pojmu „les“ v príslušných právnych aktoch.

Konkrétne podmienky týkajúce sa veľkosti, hlavnej činnosti a právneho postavenia príjemcov sa považujú za problematiku, ktorú treba riešiť v rámci individuálnych PRV na základe analýzy SWOT.

58.

Komisia bude v rokovaníach o budúcich PRV venovať potrebnú pozornosť tejto otázke a v prípade potreby poskytne usmernenia.

59.

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Kvalita analýzy sa medzi jednotlivými členskými štátmi/regiónmi líšila. Tento bod sa bude riešiť v ďalšom programovom období.

Odporúčanie 1

Komisia súhlasí s tým, že by mala naďalej vymedzovať a hodnotiť potrebu zvýšenia hospodárskej hodnoty lesov v EÚ takým spôsobom, aby zo všeobecného hľadiska odvodnila zahrnutie príslušnej podpory do politiky rozvoja vidieka.

Domnieva sa, že dostupné štúdie uvádzajú všeobecné potreby na úrovni EÚ. K týmto štúdiám okrem iného patria:

- „Perspektívy dodávky dreva a ostatných produktov lesného hospodárstva na trh z oblastí s fragmentovanou štruktúrou vlastníckych vzťahov lesa“
http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/supply-wood/index_en.htm
- „Príručka pre správny postup udržateľnej mobilizácie dreva v Európe“
http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/forest_brochure_en.pdf
- „Štúdia o účinkoch globalizácie na ekonomickú životaschopnosť lesného hospodárstva EÚ“
http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/viability_forestry/index_en.htm

Komisia sa domnieva, že príslušné vnútroštátne a regionálne orgány by na vnútroštátnej a programovej úrovni mali aj naďalej posudzovať a vymedzovať konkrétnejšie potreby.

Komisia usudzuje, že by mala ďalej vymedzovať základné podmienky oprávnenosti na úrovni EÚ, pričom v jednotlivých PRV by sa mali stanoviť presnejšie podmienky oprávnenosti a výberové kritériá. Je presvedčená, že jej návrhy politiky v oblasti rozvoja vidieka na obdobie po roku 2013 sa riadia týmto prístupom.

Mali by sa však poskytnúť ďalšie usmernenia k tejto otázke. Komisia spolu s Radou a Európskym parlamentom zároveň prešetrí, do akej miery by sa v príslušných právnych aktoch mohla objasniť žiaduca súvislosť medzi investíciami do zariadenia a zvýšením hospodárskej hodnoty lesov.

ODPOVEDE KOMISIE

Odporúčanie 2

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Komisia však súhlasí s tým, že sú potrebné primerané opisy. Požadovaná úroveň podrobností, pokiaľ ide o druhy plôch a príjemcov, sa môže v prípade jednotlivých území PRV líšiť.

V období rokov 2014 – 2020 budú PRV ovplyvnené dohodami o partnerstve na úrovni členských štátov, ktoré budú obsahovať analýzy rozvojových potrieb dotknutého členského štátu v súvislosti s tematickými cieľmi európskych štrukturálnych a investičných fondov. Komisia už každému členskému štátu poskytla dokument s analytickým stanoviskom na pomoc s usmernením vypracovania dohôd o partnerstvách a poskytne ďalšie vstupné údaje prostredníctvom dialógu po zavedení legislatívneho rámca.

Komisia sa domnieva, že primeraný podiel lesov podporovaných prostredníctvom opatrenia 122 by mal podliehať plánom lesného hospodárstva. Tento „primeraný podiel“ by sa mal stanoviť v rámci procesu programovania.

Komisia sa takisto domnieva, že certifikácia lesov je trhový nástroj a EÚ nemá dôvod zasahovať v tejto oblasti. Súčasne a navrhnuté budúce nariadenie o rozvoji vidieka poskytujú podporu na vypracovanie plánov lesného hospodárstva a trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré sú hlavnými predpokladmi na získanie certifikácie.

60.

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu (A6-0015/2006).

Komisia sa však nedomnieva, že nedostatky vo vykonávaní opatrenia 122 sa vyskytli v každom prípade, ktorý uviedol Dvor audítorov.

Bez ohľadu na to vynaloží potrebné úsilie (a to aj prostredníctvom počiatočného usmernenia), aby sa zabezpečilo, že členské štáty/regióny budú na podporu danej operácie v nasledujúcom období používať správne opatrenie.

Zároveň spolu s Radou a Európskym parlamentom prešetrí, do akej miery by sa niektoré z dotknutých aspektov mohli vyriešiť prostredníctvom vymedzenia pojmu „les“ v príslušných právnych aktoch.

61.

Pokiaľ ide o „neúmerne vysokú“ pomoc, treba vziať do úvahy, že niektoré typy strojov sú veľmi drahé a k návratnosti investícií pri nich dochádza až z dlhodobého hľadiska, čo je v odvetví lesného hospodárstva všeobecne prijímaná skutočnosť.

Je preto ťažké stanoviť prísne pravidlá týkajúce sa proporcionality na úrovni EÚ. V rámci procesu rokovaní o programe je potrebné rozhodnúť o tom, či je obmedzenie finančných prostriedkov v závislosti od veľkosti podniku primerané so zreteľom na charakteristiky programovej oblasti.

Pokiaľ ide o výrub, vzhľadom na prevažne ekonomický charakter operácií, na ktoré sa odvoláva Dvor audítorov, sa o schválenie štátnej pomoci so zreteľom na opatrenie 122 nežiada na základe súboru usmernení o štátnej pomoci, ktoré citoval Dvor audítorov, ale na základe usmernení o národnej regionálnej pomoci (2006/C 54/08), nariadenia Komisie 800/2008 (tzv. nariadenie o skupinových výnimkách) alebo nariadenia Komisie 1998/2006 (tzv. nariadenie o pomoci *de minimis*).

Opatrením 122 sa povoľujú investície do strojov na zber úrody. Tieto stroje slúžia aj na odstraňovanie niektorých stromov v rámci dobrého obhospodarovania lesa.

ODPOVEDE KOMISIE

62.

Komisia sa domnieva, že v prípadoch, keď bolo použitie opatrenia 122 správne, sa hospodárska hodnota lesov skutočne zvýšila – dokonca aj vtedy, ak sa presná povaha súvislosti medzi pomocou a zvýšením hodnoty lesa líšila v závislosti od typu investície.

Komisia sa domnieva, že hospodárska hodnota lesa súvisí s jeho viacúčelovosťou: závisí od rôznych možných účelov využitia lesa a nielen od jednej (aj keď dôležitej) zložky, ktorou je drevo.

V prípade lesa, ktorý sa používa komerčne na rekreačné účely na základe výberu vstupného, preriedovaním a prezávaním sa môže zvýšiť potenciálna hospodárska hodnota stromov ako zdroja dreva, ale hlavná hodnota lesného porastu môže spočívať v dostupnosti územia a štruktúre lesa.

Odporúčanie 3

Komisia poznamenáva, že zásada subsidiarity poskytuje členským štátom a regiónom so zreteľom na tieto body dostatočný priestor na rozhodovanie – napríklad v súlade so správou Európskeho parlamentu s názvom „Správa o implementovaní stratégie lesného hospodárstva pre Európsku úniu“ (A6-0015/2006).

Komisia konštatuje, že práve presné meranie zvýšenia hospodárskej hodnoty daného lesa môže byť v niektorých prípadoch naďalej problematické.

Možnosť merania na určitej úrovni v spojení so všeobecnými odbornými znalosťami o prínose určitých typov investícií pre hodnotu lesa však predstavuje platný základ pre fungovanie opatrenia 122.

Komisia na nasledujúce programové obdobie vypracúva spolu s členskými štátmi SRMH, pomocou ktorého bude možné vyhodnotiť pre každý PRV pokrok dosiahnutý pri vykonávaní na základe spoločne vymedzených cieľových ukazovateľov priorít a cieľových oblastí zvolených pre program. Základom je plán ukazovateľov, v ktorom sa pre každú cieľovú oblasť stanovuje cieľ, plánované výsledky a výdavky na opatrenia, ktoré sa použijú na dosiahnutie všeobecných a konkrétnych cieľov programu. Plán ukazovateľov je presnejším odrazom kvantifikovanej intervenčnej logiky pre každý jednotlivý program ako súčasná nepružná štruktúra osí.

Spoločná odpoveď na body 63 – 64.

Ukazovatele a hodnotiace otázky súčasného SRMH súvisia s podstatou a cieľmi opatrenia 122 a s osou, do ktorej je zaradené.

Komisia sa domnieva, že primeranou analýzou príslušných údajov v stanovenom rámci sa môže poukázať na hospodárske zlepšenie, ktoré sa podarilo dosiahnuť na základe investícií podporovaných v rámci tohto opatrenia. Uznáva sa však, že členské štáty zaznamenali pri vykonávaní tejto hospodárskej analýzy určité ťažkosti, v dôsledku čoho Komisia 1) vydala ďalšie usmernenie týkajúce sa súčasného obdobia a 2) preskúmala situáciu s cieľom zlepšiť účinnosť monitorovania a hodnotenia v budúcom období.

Komisia na nasledujúce programové obdobie vypracúva spolu s členskými štátmi SRMH, pomocou ktorého bude možné vyhodnotiť pre každý PRV pokrok dosiahnutý pri vykonávaní na základe spoločne vymedzených cieľových ukazovateľov priorít a cieľových oblastí zvolených pre program. Základom je plán ukazovateľov, v ktorom sa pre každú cieľovú oblasť stanovuje cieľ, plánované výsledky a výdavky na opatrenia, ktoré sa použijú na dosiahnutie všeobecných a konkrétnych cieľov programu. Plán ukazovateľov je presnejším odrazom kvantifikovanej intervenčnej logiky pre každý jednotlivý program ako súčasná nepružná štruktúra osí.

Je potrebné chápať, že kvalitatívne hodnotenie opatrenia 122 môže spolu s kvantitatívnym hodnotením zohrávať významnú úlohu, keďže v prípade lesného hospodárstva niekedy trvá dlhší čas, kým politické opatrenia povedú k jasne merateľnému účinku než v prípade poľnohospodárstva.

Slovinsko a Rakúsko vytvorili postupy, ktorých cieľom je určiť účinok opatrenia 122 na hospodársku hodnotu lesov.

66.

Komisia sa domnieva, že tam, kde bolo opatrenie 122 správne použité, sa skutočne zvýšila aj hospodárska hodnota lesa.

ODPOVEDE KOMISIE

Odporúčanie 4

Komisia súhlasí s tým, že príjemcovia by mali byť povinní poskytovať údaje. Môže však ísť iba o veľmi základné údaje, ktoré bude potrebné do veľkej miery spracovať, aby z nich bolo možné vyvodiť závery týkajúce sa zvýšenia hodnoty.

V snahe zostaviť ukazovatele výsledkov, napríklad „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty“¹⁴, boli členské štáty vyzvané, aby v prípade schválenia žiadosti zhromažďovali od podporovaných podnikov relevantné informácie o hrubej pridanej hodnote, a to dva roky po ukončení investície s cieľom zohľadniť v čo najväčšej miere dlhodobý účinok týchto investícií.

V praxi však bolo pre riadiace orgány zložité zhrnúť všetky potrebné údaje a vykonať analýzu potrebnú na posúdenie hodnôt pre tieto typy ukazovateľov výsledkov v rámci pravidelného monitorovania. V nasledujúcom programovom období budú preto úlohu stanovenia hodnôt pre tento ukazovateľ vykonávať radšej hodnotitelia programu.

Komisia to považuje za uskutočniteľný a vhodný prístup.

¹⁴ Pracovný dokument s usmerneniami pre členské štáty pre výsledný ukazovateľ „zvýšenie hrubej pridanej hodnoty“: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=84053593-C697-FF89-ED5C-51797D9754FD

Európsky Dvor audítorov

Osobitná správa č. 8/2013

Podpora na zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie

2013 — 53 s. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-262-3

doi:10.2865/87091

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm); v delegáciách, ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm); kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm);
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (v rámci EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predplatné:

- prostredníctvom obchodných distribútorov Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm).

V OBDOBÍ 2007 AŽ 2013 SA Z ROZPOČTU EÚ (PROSTREDNÍCTVOM OPATRENIA 122 V RÁMCI EURÓPSKEHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU PRE ROZVOJ VIDIEKA) FINANCOVALI INVESTÍCIE ZAMERANÉ NA ZVÝŠENIE HOSPODÁRSKEJ HODNOTY LESOV SÚKROMNÝCH VLASTNÍKOV ALEBO OBCÍ. Z AUDITU DVORA AUDÍTOROV VYPLYNULO, ŽE LEN U NIEKOTRÝCH KONTROLOVANÝCH PROJEKTOV SA VÝRAZNE ZVÝŠILA HOSPODÁRSKA HODNOTA LESOV ZLEPŠENÍM HODNOTY PÔDY ALEBO HODNOTY PORASTOV. NEDOSTATKY V KONCEPCII OPATRENIA A MECHANIZMOCH MONITOROVANIA OVPLYVŇUJÚ ÚSPEŠNOSŤ JEHO VYKONÁVANIA. MNOHO KONTROLOVANÝCH PROJEKTOV SA VZŤAHOVALO NA ČINNOSTI, KTORÉ BY BOLI LEPŠIE FINANCOVANÉ POMOCOU INÝCH OSOBITNÝCH OPATRENÍ EPFRV.

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-9241-262-3

